

Jubilæumsskrift af og under redaktion af Helene Busted Mølgaard

Centralmissionen gennem 100 år

1910 - 2010

msc

Centralmissionen gennem 100 år

Af Helene Busted Mølgaard

Socialminister Yvonne Herløv Andersen (i midten) besøger Skiftesporet 2. juni 1994 og er her i samtale foran Skiftesporet med leder af Metodistkirkens Sociale Arbejde, Thomas Hjorth (th)

Centralmissionen gennem 100 år
er udgivet i anledning af
Metodistkirkens Sociale Arbejde,
Centralmissionens 100 års jubilæum
den 23 september 2010

Udarbejdet af
Helene Busted Mølgaard

Udgivet af
Metodistkirkens Sociale Arbejde,
Centralmissionen
2010

Lay-out: Finn Uth

Tryk: e-tryk

Forsidebillede:
Skiftesporet en februar aften, 1994

*Bestyrelsen for Metodistkirkens Sociale Arbejde mødtes torsdag d. 2. juni 1994
med socialminister Yvonne Herløv Andersen på Skiftesporet.
På billedet: beboer, ministersekretæren, formand for bestyrelsen Lilli Uth, Gre-
the-Lis Nielsen, leder af MSAC, Thomas Hjorth, Ritha Lassen, socialminister
Yvonne Herløv Andersen, leder af Skiftesporet Anders Frederiksen*

Afholdsbevægelsen var et af de første væsentlige sociale initiativer i Metodistkirken i Danmark. C. F. Eltzholtz stiftede den første forening i Vejle i 1879 for at imødegå de alvorlige problemer, den billige brændevin skabte i mange familier, hvor manden nåede at drikke det meste af ugelønnen op, inden han kom hjem til sin familie. Den sociale bevidsthed i Metodistkirken vågnede for alvor i begyndelsen af 1900 tallet. Bethaniaforeningen blev dannet i 1907 med henblik på at organisere diakonissevirksomhed og blev en grundsten i kirkens sociale arbejde. Efterhånden blev der etableret plejehjem i både Århus og på Frederiksberg. Børnehjemmet "Marielund" blev indviet i Vejle og man begyndte at arrangere børnebespisninger i Vejle og Frederikshavn.

Men det store gennembrud kom, da Markuskirken (senere Jerusalemskirken) i vinteren 1909-1910 åbnede krypten og indrettede herberg for hjemløse mænd. Initiativtageren til Centralmissionen var menighedens præst, Anton Bast. Snart fulgte andre aktiviteter, der kunne afhjælpe noget af den nød, der fandtes i slumområderne omkring kirken.

Det sociale arbejde kom til at præge kirken gennem mange år. I København satte Centralmissionen gang i en lang række projekter, som børnehjem, alderdomshjem, adoptionsformidling, arbejdsanvisning, beskæftigelsesprojekter, børnebespisninger, afholdsmøder, søndagsskoler, børnehaver og meget mere. Da Bast i 1912 fik tilladelse til at sælge "Forårsblomsten" i hele landet til fordel for socialt børnearbejde, blev der skabt mulighed for yderligere udvikling, og der blev etableret flere børneinstitutioner.

Efter 100 år yder Metodistkirkens Sociale Arbejde, Centralmissionen stadig en væsentlig indsats for hjemløse og ressourcesvage medmennesker gennem bespisninger, Café Den Varme Stue, rådgivning, lejre, bofællesskaber med mere - og udtrykker således gennem sit arbejde centrale værdier i Metodistkirken:

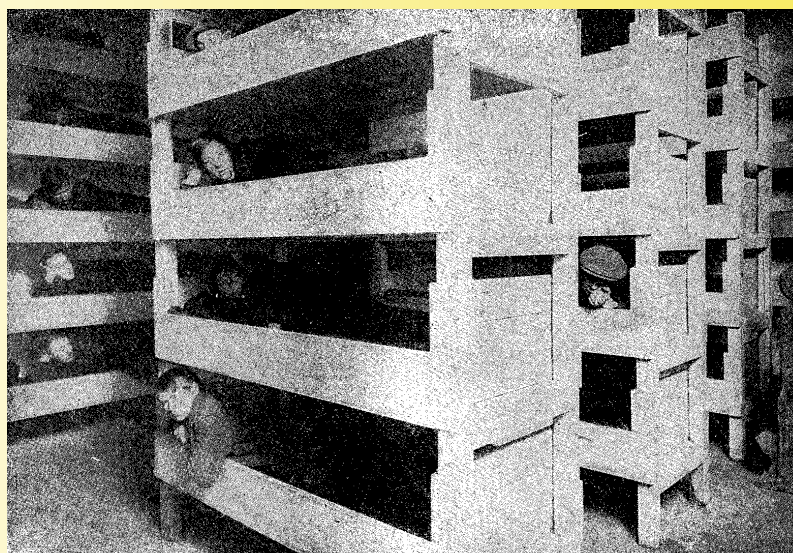
"Vi forkynnder ikke noget personligt evangelium, som ikke kommer til udtryk i et relevant socialt engagement. Vi forkynnder ikke noget socialt evangelium, som ikke indeholder den personlige forvandling af syndere."

Her kommer historien om de første 100 år

Christian Alsted
Biskop for Norden og Baltikum

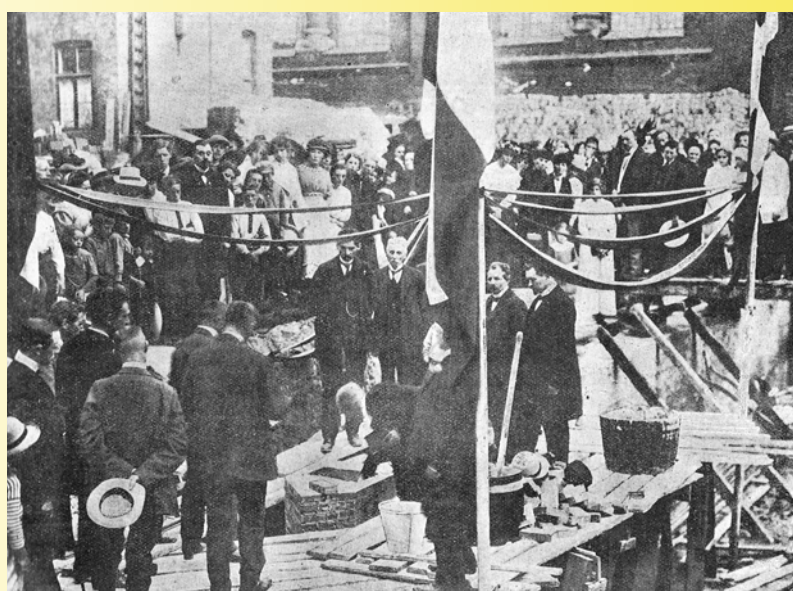
1919. Bolignøden er stor. I det tidligere herberg indrettes nu ét stort hotelrum med køjer til 5 personer i hver køjeseng

Arbejdshjemmet, der nu er udvidet med kælderlokaler under gården efter Jerusalemskirkens brand i 1914

Grundstensnedlæggelse til ny bygning for slummissionen, Rigsgade 21 A, 1914

Indhold

	Side
Forord	5
Vigtige årstal	9
Centralmissionens mange grene	15
Arbejdet gennem 100 år - citater, biografi og klip	21
Flere glimt fra Centralmissionens arbejde	34
Flere billeder fra arbejdet	41

Projektet Den Normale Hjemløse, der hører ind under Café Den Varme Stue, tilbyder hjemløse forskellige sociale og kulturelle oplevelser. Her er det udflugt til Danmarks Akvarium sommeren 2003, hvor der efter besøget på akvariet spises i det fri. Leder af Café Den Varme Stue, Klaus Stormgaard, bagerst til venstre

Fjordbakken, Holbæk

Vigtige årstal

Metodistkirken har alle dage haft arbejde, der bevægede sig uden for sine kirkebygninger, blandt mennesker i verden og i nærområdet.

Dette arbejde bliver i starten af 1900-tallet mere og mere omfattende i København. Det er specielt de kolde vintre i denne periode, der får Markuskirken (Jerusalemskirken) til at åbne kirkens krypt for overnattende gæster. Første gang i vinteren 1909-1910. For bedre at tage sig af kirkens sociale og filantropiske opgaver organiseres Centralmissionen som en selvstændig virksomhed den 23. september 1910 under pastor Anton Basts ledelse.

Nogle af de interessante årstal:

1912: To år efter Centralmissionens opstart flytter præster og administration ud af bygningen Stokhusgade 2 for at give mere plads til børnearbejdet, og bygningen bliver herefter omdøbt til Centralmissionens Hus.

1914: Jerusalemskirken brænder. Den genopførte kirke indvies året efter. Missionsarbejdet udvides betydeligt, og man køber en ny ejendom for at få bragt de forskellige virksomheder under samme tag. Året efter bliver den nye bygning, Rigensgade 21, taget i brug.

Hjemløse i krypten i Jerusalemskirken 1910

1920: Ved Metodistkirkens generalkonference bliver Anton Bast som den første ikke-amerikaner valgt til biskop.

1922: Landmandsbankens krak koster Centralmissionen dyrt, og der må kæmpes for at holde skindet på næsen.

1923: I december nedsættes en ministeriel kommission, der skal gennemgå alle Centralmissionens regnskaber efter Ekstra Bladets påstande om uregelmæssigheder. Den negative interesse, der samler sig om Centralmissionen, medvirker til, at færre ønsker at støtte arbejdet økonomisk. Centralmissionens ledelse frygter, at flere institutioner må lukkes eller midlertidigt nedlægges på grund af den vanskelige økonomiske situation.

1924-26: Mere tumult om Centralmissionens ledelse og bogføring og en efterfølgende, langstrakt retssag mod biskop Anton Bast hjælper ikke på den økonomiske situation.

1928: Anton Bast forlader Metodistkirken

1930: Politiken donerer 250 adgangskort til Juleløses Jul til udlevering blandt Centralmissionens brugere.

1933-34: Ny socialreform indføres. I nogles øjne overflødig gør den meget af det arbejde, Centralmissionen udfører, og dermed falder den økonomiske støtte til Centralmissionen.

1937-38: Dagbladene i København og større provinsbyer foretager indsamlinger, hvilket rammer Centralmissionen og lignende virksomheder. Ovenpå den nye socialreform få år tidligere gør dette ikke problemerne med at finde den nødvendige kapital mindre eller færre.

1939-40: Sundhedsstyrelsen forbyder udleje af ejendommen Prinsensgade 17. Det sidste møde afholdes i 1941 og ejendommen sælges endeligt til Københavns Kommune i 1943.

1940: Centralmissionen lejer sig billigt ind i KFUM's ejendom på Overgaden Oven Vandet, Christianshavn, til afholdelse af møder.

1942: Centralmissionen køber Hønsinge Lyng og allerede i 1943 erhverves yderligere tre tønder land med henblik på at udvide lejren.

1943: Den 1. oktober indvies vuggestuen i Rigensgade 21 i nyrenoverede lokaler.

1944: Den 29. april bliver trykkeriet i kælderen Rigensgade 21A schalburgteret, sprængt i luften af nazisterne. Det sker på mistanke om, at trykkeriet fremstiller illegale skrifter. Alle ruder i bygningen Rigensgade 21 og 21A, samt alle kirkens vinduer ud mod gården bliver blæst ind. Alle etager må gennemrenoveres, selv den ellers nyrenoverede vuggestue bliver totalskadet. Store dele af ungdomshjemmet ligger i ruiner og samtlige beboere på alderdomshjemmet må evakueres. De bliver i første omgang placeret på hospitalet, derpå bliver de flyttet til De Gamles By. Først en måned senere er alle hjemme igen. Den 1. oktober 1944 bliver vuggestuen atter genindviet.

Alderdomshjemmet på Frederiksberg, 1914

Centralmissionens virksomhed i Prinsensgade. Før 1940

Fra bispisningerne, 1942

Bygningen Rigensgade 21 A, hvor trykkeriet havde til huse. Efter schalburgtagens bombeattentat i 1944

Solborgen på Hønsinge Lyng. Drengeljr

Fra Café Den Varme Stue, 1998

1944-45: Ungdomshjemmet i Rigensgade bliver moderniseret med spise- og dagligstue i stueetagens lyse lokaler og skifter hermed navn til Willerupgaard.

1946: Efter at KFUM har solgt deres bygning på Christianshavn har Centralmissionen haft problemer med at finde et passende alternativ til at holde sine møder i kvarteret. I 1946 opnås tilladelse til at låne lokaler på Døtreskolen i Prinsessegade. Dette er dog blot en midlertidig løsning. Centralmissionens ledelse holder konstant øjnene åbne for at finde egnede lokaler til virksomheden.

1947: Den 1. januar stiftes foreningen Centralmissionens Venner. I marts tæller foreningen 100 medlemmer. Samme år lukker børnehjemmet "Forårsblomsten", da det ikke længere kan leve op til tidens krav, bl.a. med henblik på personaleværelser og derfor ikke længere må bruges som spædbørnehjem.

1957: Danskerne samler ind til Ungarnshjælpen. Det er en så stor en indsats, der lægger beslag på opmærksomheden og økonomien fra mange danskeres side. Centralmissionens indtægter reduceres som følge af dette.

1966: Den 1. september pensioneres pastor Niels Mann efter mange års tro tjeneste.

1969: Ejendommen Esrumvej 26, Helsingør, erhverves til indrettelse af ny kirkesal, hvilket medfører, at Centralmissionen sælger Sct. Annagade 77, 3000 Helsingør.

1974: Centralmissionen lejer to værelser i Jerusalemskirkens bygning for at huse mænd fra lørdagsmøderne. Mænd, der ikke har andre steder at bo.

1975: Lille Solborgen, Hønsinge Lyng, afhændes for en halv million kroner kontant. Den frasolgte grund udstykes til sommerhusgrunde.

1979: Den 1. oktober køber Centralmissionen ejendommen Rigensgade 21/21A af Jerusalemskirkens menighed for 3.000.000 kr. og dør den "Willerupgaard". Der bliver indgået en aftale mellem Centralmissionen og Københavns Kommune om oprettelse af nye børneinstitutioner, indretning af beskyttede boliger og/eller værelser samt en varmestue i ejendommen.

1981: Den 5. februar fejres færdiggørelsen af den bestående vuggestue, der nu fremtræder i lyse, moderne lokaler. Den 9. marts flytter krisebørnehaven ned fra Jerusalemskirkens øverste etage til baghuset Rigensgade 21A, 1. sal. Den 1. maj bliver vuggestuen Willerupgård, Rigensgade 21, 1. sal, færdigetablet.

1985: Ved årskonferencen i Odense 26.- 30. juni 1985, ændres navnet Centralmissionen til: *Metodistkirkens Hjælpearbejde, Centralmissionen*. Det sker for at skabe en bedre forståelse for arbejdet uden for kirkens egen kreds. Ofte kaldes arbejdet *MHC*, ligesom *Centralmissionen* fortsat er en ofte brugt betegnelse for arbejdet.

1987-88: Varmestuen "Fristedet" er en realitet i Jerusalemskirkens krypt. Den har åbent alle hverdage i vintermånederne.

Skiftesporet sættes på nyanlagte jernbaneskiner 1993

Skiftesporet en sen aften, kort efter ibrugtagningen 1993

Skiftesporet efter branden 1994

1989: Årskonferencen godkender afviklingsregnskabet for Skolehjemmet Ålørkegaard, Odense, hvor det oplyses, at godt 3.000.000 kr. er overført til Centralmissionen, fra salget af Skolehjemmet Ålørkegaard, der ophørte i 1985. Centralmissionens administration flytter ind på kontoret i Rigsgade 21A. Nu med nye teknologiske landvindinger i form af EDB-udstyr.

1991: "Fristedet" flytter fra Jerusalemskirkens krypt ned i kælderen Rigsgade 21, med indgang ude fra gaden. Samtidig skifter den navn til "Cafeen", der senere ændres til Café Den Varme Stue. Her er der mulighed for, at brugerne kan komme i bad og vaske deres tøj, hvilket bliver flittigt brugt af Cafeens gæster. Der er åbent fra september til maj måned. I løbet af et par år udvides åbningstiden til alle årets tolv måneder.

1992: Ejendommen Fremtidshåb, Frederikshavn, overgår til Centralmissionen. Centralmissionen har i slutningen af firserne udlånt midler til Familiekollektivet Fremtidshåb, der ophører 1990. Fremtidshåbs bestyrelse, Betaniaforeningen og Centralmissionen drøfter herefter muligheden for at åbne et hospis i bygningerne i Frederikshavn. Tanken må dog opgives og i stedet udlejes bygningerne til Frederikshavns Kommunes projekt Tema Team.

1993: Ved årskonferencen i Holstebro på Lægården, 7.- 11. juli, får Centralmissionen nye vedtægter og igen et nyt navn: *Metodistkirkens Sociale Arbejde, Centralmissionen*. Navneændringen sker igen for at præcisere hvilket arbejde, der udføres. Ofte kaldes institutionen for MSAC og senere bruges forkortelsen MSA, hvor der i 2009 laves det nuværende logo.

25. september indvies nødhærbet "Skiftesporet" i 4 renoverede togvogne, der tidligere har fungeret som rejssende hotelvogne ved musikfestivaler etc. Opstarten sker med økonomisk støtte fra Socialministeriet, og Københavns Kommune støtter ideen som et forsøgsprojekt. Skiftesporet skulle egentlig være åbnet for beboere den 27 september, men først den 9. oktober åbner nødhærbet for hjemløse. Inden for den første måned er 13 beboere indskrevet. I hele Skiftesporets levetid kommer mere end 300 forskellige personer til at bo på Skiftesporet i kortere eller længere perioder. Hjemløse kan komme direkte ind fra gaden. Hele tyve frivillige fra de københavnske metodistkirker melder sig som frivillige til at være i aften- og nattevagt sammen med fire ansatte. Beboerne på Banevingen, hvor Skiftesporet ligger, er betænkelige ved den nye institution, men et beboermøde beroliger de nervøse naboer. En plads på Skiftesporet koster 50 kr for en nat.

1994: En togvogn fra Skiftesporet udbrænder. Den må erstattes og istandsættes og de øvrige vogne forbedres. Jerusalemskirken åbner 5. salen for beboerne, indtil man igen kan flytte ind i Skiftesporet.

Den 2. maj tages første spadestik til 28 ældreboliger på Marielunds grund, det tidligere børnehjem i Vejle. Betaniaforeningen, Metodistkirkens Sociale Arbejde, Centralmissionen, Vejle Metodistmenighed og Metodistkirkens hovedbestyrelse står bag det nye Marielund, der dels bliver ældreboliger og dels en ny fond, der skal administrere fælleshuset. 18 millioner kr. koster projektet.

1995: Et aktiveringsprojekt for personer over 25 år op-

startes. Det er en moduluddannelse, der tilbyder både teoretisk og praktisk undervisning. Den praktiske del foregår på "Skiftesporet" og Betaniahjemmet på Frederiksberg. I juni 1996 har 16 personer gennemgået uddannelsen. Først i maj måned åbner Centralmissionen en genbrugsbutik i Adelgade 55, IgenBrug. Lovgivningen på daginstitutionsområdet ændres således, at der skal være flertal af forældre i bestyrelserne, således den pædagogiske linje og ansættelsesforhold styres af forældrene. Det betyder, at Centralmissionen ikke længere har nogen reel indflydelse på børneinstitutionerne og det besluttet at afvikle disse. Institutionerne i Rigensgade overgår til Menighedernes Daginstitutioner, som fortsætter som paraplyorganisation.

1996: Metodistkirkens Spejdere opsætter klatrevæg på ejendommen Rigensgade 21 på muren mod Jerusalemskirken.

Der indrettes tjenestebolig på 4. sal i Rigensgade 21, til Centralmissionens præst.

1997: I sommeren anskaffer Centralmissionen et byggeforeningshus i Svanemøllekvarteret, H. C. Lumbyesgade 57, som bliver indrettet som bofællesskab for i alt seks personer. Dette organiseres under Skiftesporets ledelse, idet tanken er, at beboerne fortrinsvis skal rekrutteres via Skiftesporets beboere.

1999: I april lukker Skiftesporet – hovedsagligt fordi DSB, der lægger grund til, ikke giver mulighed for at forlænge lejekontrakten for grunden. Københavns Amt overtager driften af Gersonshøj, institutionen for psykisk udviklingshæmmede børn, og institutionen lægges administrativt sammen med en anden af amtets institutioner i Hellerup. Centralmissionen fortsætter som ejer af bygningerne. Decemberstormen 1999 vælter henved 200 træer ved Solborgen, hvilket tager nogle år at rydde helt op - med frivillig arbejdskraft.

2000: Fjordbakken i Holbæk overgår til at være en selvejende institution, der fortsætter som lejer i Centralmissionens bygning på Kalundborgvej 48. I tilfælde af hårde vintre besluttet det at åbne Cafeen som natcafé med madrasser til seks-syv personer og en opsynsmand. Det bliver der dog ikke brug for i vinteren 1999/2000, da den er relativt mild. Tanken er at kombinere en overnatning med et morgenbad og et morgenmåltid.

2001: Centralmissionen bruger megen tid og ressourcer på at administrere nogle af de hjemløses penge, samt at hjælpe dem med at fremskaffe bolig. For første gang benytter Centralmissionen sig af muligheden for at bruge personer fra kriminalforsorgen, der skal i samfundstjeneste. En mulighed, der bliver benyttet mange gange i årene fremefter. Også personer i social aktivering, almindelig aktivering og militærnægtertjeneste benyttes gennem årene. Ved juleuddelingen bliver der for første gang differentieret imellem, om det er en enlig eller en enlig forsørger, der skal modtage fødevarepakkerne.

2002: Et nyt tiltag i forbindelse med juleuddelingen er at sende gavechecks til fødevarer til trængende eneforsørgere, der bor rundt omkring i Danmark.

2004: Et tiltag med at få de hjemløse til tandlæge i nabola-

Fjordbakken, Kalundborgvej 48, Holbæk

Fødselsdagsfest i Café Den Varme Stue 2009

Maden serveres ved bispisningen en tirsdag i marts 2009

get startes. Dårlige tænder er et udpræget problem blandt de alkoholskadede hjemløse. Der er dog kun få, der benytter sig af muligheden. Til de gratis måltider i krypten to gange ugentligt er Centralmissionen begyndt at lave mere varieret kost, hvilket er et rygte, der spredes og pludselig er der mange flere gæster til spisning. Især lørdagsbespisningerne får flere besøgende end førhen.

Ved udgangen af året overgår Hellerup Vuggestuen til en ny paraplyorganisation: Frie Børnehaver og Fritidshjem. Institutionen fortsætter som lejer i bygningen på Sofievej 26.

Centralmissionen har brugt en del ressourcer og energi til at fastholde tidligere beboere i bofællesskaberne i egen bolig, bl.a. ved at hjælpe med økonomisk administration, huslejebetaling og oprydning. Fra 2001 får Centralmissionen tildelt boligstøttemidler (via Københavns Kommune fra de såkaldte SATS-midler) til de to bofællesskaber, Rigsgade 21 og H. C. Lumbyesgade.

2005: Centralmissionen får i lighed med øvrige ikke kommercielle blade portostøtte til udsendelse af Centralmissionens blad, da der er sket en markant portoforhøjelse. Der udgives fortsat 4 blade pr. år. Man forsøger sig med korsang for de hjemløse. Det viser sig at være svært at få de hjemløse til at møde op til korundervisningen, men da de finder stor glæde ved at synge, bliver konceptet ændret

til fællessang med et bredt repertoire af forskellige genrer af danske sange. Dette bliver en stor succes. Fællessangen finder sted i umiddelbar tilknytning til den gratis madservering i vinterhalvåret og gør bespisningerne til et mere hyggeligt og socialt samvær, der er mindst lige så vigtigt, som det at få mad i maven.

2006: Det gamle trykkeri, der har til huse i Rigsgade 21A st th og kælderen, lukkes ned og der bliver diskuteret en del frem og tilbage om, hvad lokalerne skal bruges til herefter. Stueetagen besluttet indrettet som et nyt bofællesskab. Kælderregionens skæbne er uvis.

2007: H. C. Lumbyesgade bliver solgt, hvilket giver økonomisk rådighed til at indrette Fællesbo 2 i Rigsgade 21A, stuen. Her flytter beboerne fra H. C. Lumbyesgade ind i sommeren 2007 sammen med nye beboere.

2010: Kælderetagen, Rigsgade 21 A, indvies som nyt kontor for Centralmissionens ledelse og administration, da Centralmissionens tidligere kontorlokaler blev indrettet til biskopkontor i maj 2009, i forbindelse med at Meto-distrikten i Norden og Baltikum igen fik en dansk biskop, Christian Alsted i 2009.

*Oprydning i H. C. Lumbyesgade 57, september 2002.
Tv: En af beboerne, th: Finn Uth, leder af MSA*

Ledelsen gennem årene

Fra 1910 til 1920 leder Anton Bast Centralmissionen. I 1920 bliver han valgt til biskop over Skandinavien – fire år senere tillige de baltiske lande - hvilket gør det umuligt for ham at være den daglige leder. Derfor overtager Christian Jensen posten frem til 1924, hvor J. C. Iversen overtager ledelsen for en sæson. 1925-26 har man til årskonferencen endnu ikke fundet ud af, hvem der skal være den daglige leder, men allerede i 1926-27 er Carl Petersen på posten, hvor han bliver frem til kirkeåret 1936-37. Fra 15. august

1937 og frem til 1966 er Niels Mann den daglige leder af Centralmissionen. Derefter overtager Poul Poulsen roret frem til 1973, hvorefter Solveig Nyberg tager over med ægtemanden, Fletcher Nyberg, som den tilknyttede præst. I 1987 har Egon Hjuler en sæson som leder af Centralmissionen, inden Thomas Hjort tager over i 1988 med Ejler Busch Andersen som sin tilknyttede præst. I 1996 bliver Finn Uth tilknyttet som præst og den 1. september 2000 overtager han ligeledes den daglige ledelse.

Centralmissionens mange grene

Metodistkirkens Sociale Arbejde - Centralmissionen har gennem årene beskæftiget sig med mange forskellige aspekter af det sociale eller filantropiske arbejde. For at give et overblik over mangfoldigheden opregnes her de enkelte aktiviteter som for norges vedkommende har strakt sig over mange år og for andre over en kortere årrække.

Folkekøkken / Spisehuset:

I 1911 etablerer Centralmissionen et folkekøkken, hvor det er muligt at købe et måltid mad til billige penge. Dette køkken er placeret i Borgergade og i 1911 koster en solid middag 16 øre, og en kop kaffe koster 4 øre. Fra 1925 blev der udleveret spisebilletter til de mest nødlidende. Spisehuset har sit virke frem til engang i midten af 1930'erne.

Økonomisk hjælp / "Skjult Nød":

Der har alle dage været mulighed for at henvende sig til Centralmissionen med et ønske om økonomisk hjælp og i mange tilfælde opfyldes ønsket. Især i starten af Centralmissionens virke er der ikke så mange muligheder for økonomisk støtte fra det danske samfund som helhed, men selv den dag i dag er der nogle, der falder igennem systemet og de kan få hjælp og vejledning af Centralmissionens medarbejdere.

I 1917 bliver begrebet "Skjult Nød" første gang benyttet som navn for kontant hjælp, som gives diskret til trængende, således det ikke bliver noteret, hvem der har fået hvad eller hvor meget. Sidste gang, posten "Skjult Nød" bliver noteret på Centralmissionens årsregnskab, er i 1931.

Arbejdsanvisning:

Centralmissionen hjælper arbejdsløse med at finde arbejde og fast ansættelse, initiativet stopper i starten af 1920'erne.

Feriekoloni:

Metodistkirken har ligeledes i mange år før Centralmissionens fødsel holdt diverse feriekolonier for fattige københavnerebørn, der trænger til at få en ferie på landet. Nogle bliver placeret i private hjem rundt om i Danmark, mens andre bliver samlet på større kolonier forskellige steder. Nogle år bliver feriekolonierne afholdt i Espergærde, hvor kirken har et børnehjem. Andre år bliver kolonierne afholdt på steder, hvor kirken også har sit virke. Fra 1944 bliver disse kolonier alle holdt på Hønsinge Lyng, senere kaldet Solborg, som Centralmissionen erhvervede i 1943.

Prinsensgade før nedrivningen

Bespisning for børn 1923

Brændselsuddeling, ca. 1910

Arbejdshjemmet, 1912

Arbejdshjemmet i den nyindrettede kælder efter genopbygningen af Jerusalemskirken. Fotoet er fra engang 1915-1916

Nogle år bliver disse kolonier kun afholdt for drenge, andre år får både drenge og piger lejlighed til at komme afsted. Senere bliver også gamle, fattige, svagelige københavnere sendt nogle uger udenfor byen for at lade op. I de senere år er der blevet holdt lejre for de hjemløse, familielejre, lejre for ældre, for spejderne, og mange andre slags aktiviteter på Solborg, ud over at stedet også bliver lejet ud til private og forskellige organisationer.

Folkebørnehaven:

En aktivitet, der ser dagens lys samme år som Centralmissionen, er "Folkebørnehaven" placeret i Stokhusgade 2, København.

Her kan folk få deres børn passet i løbet af dagen. Samtidig modtager børnene undervisning i dagens løb. Folkebørnehaven har sit virke frem til omkring 1921-22

Børnehjem for syge mødres børn:

I 1912 bliver der taget initiativ til endnu flere nye institutioner. Det ene af disse er et børnehjem for syge mødres små børn. Dette børnehjem bliver placeret i Stokhusgade 2, og har sit virke frem til 1925.

Arbejdshjem:

I 1912 bliver der også oprettet et arbejdshjem i Rigensgade 21. Dette er et hjem for arbejdsløse, nødlidende mænd, hvor de kan arbejde og tjene lidt penge, bl.a. ved at hugge og save brænde, som efterfølgende bliver solgt. Arbejdshjemmet fungerer frem til 1941.

Alderdomshjem:

1912 er også året, hvor der bliver oprettet et alderdomshjem på Frederiksberg Hospital. Det er et hjem for fattige, gamle mænd og kvinder. I 1920 flytter alderdomshjemmet til bygningen Rigensgade 21, hvor det ligger frem til nedlæggelsen i udgangen af 1979. Beliggenheden og indretningen samt de ældres ændrede plejebehov gør det ikke rimeligt at fortsætte driften.

Adoptionsbureau:

I 1912 bliver der også oprettet et adoptionsbureau, hvor man hjælper små hjemløse børn med at få nye hjem. Dette bureau har sit virke frem til 1925 og hjælper mange små børn med at få gode hjem.

Retshjælpsbureau:

Retshjælpsbureauet bliver også oprettet i 1912 og har til huse på Frederiksberg i samme kontor som adoptionsbureauet. Her kan mindre bemidlede søge retshjælp af enhver art.

"Fredensdal", Espergærde:

Der oprettes et opdragelseshjem i Espergærde i 1912 kaldet "Fredensdal". Her bor børn hele året, men der er så god plads, at der nogle år også bliver holdt feriekolonier på området. Dette hjem har sit virke frem til sidst i 1920'erne.

"Fyrtaarnet":

Anton Bast er på alle måder en virksom mand. Han har siden tiden i Odense udgivet et afholdsblad, "Fyrtaarnet", der udkommer første gang i 1897. Han lader bladet fortsætte i København, og det bliver herigennem Centralmissionens arbejde bliver omtalt. De hjemløse og mindre bemidlede kan købe bladet til små penge og derpå sælge det på gaden

med en fortjeneste. Gennem "Fyrtaarnet" informeres om, hvordan Centralmissionens situation er, hvad der foregår i arbejdet og gennem "Fyrtaarnet" bedes om penge til at fortsætte arbejdet. Derudover bliver bladet brugt til at annoncere efter eksempelvis arbejdspladser til de arbejdsløse og hjem til hjemløse børn.

"Fyrtaarnet" bliver benyttet til at informere om Centralmissionen frem til 1928, hvor Anton Bast forlader Metodistkirken.

Centralmissionens Blad:

Efter det ikke længere er muligt at anvende "Fyrtaarnet" som kontaktorgan mellem Centralmissionen og dens bidragydere, indser ledelsen, at man mangler dette led. Derfor starter de deres eget blad, "Centralmissionens Blad", der udkommer første gang i 1928.

Juleuddeling:

I 1915 er Centralmissionen for første gang en del af det københavnske juleuddelingsarbejde. Det er et arbejde, der bliver udført i samarbejde med juleuddelingernes fælleskontor, hvorfra der bliver henvist et antal personer med stor nød til at få lidt ekstra hjælp til at komme igennem julen. I starten er indholdet af poserne noget anderledes end det, de indeholder i dag. Eksempelvis er indholdet i nogle af de første år:

1916 – sukker, kaffe, brød, gryn og 2 kr.

1919 – sukker, kaffe, brød, ris, smør og nogle få kroner

1920 – sukker, kaffe, brød, ris, margarine og nogle få kroner

1921 – sukker, kaffe, brød, ris, margarine, nogle få kroner, the og "Fyrtaarnet"s julehæfte

Den dag i dag bliver der stadig uddelt juleposer til de mest nødlidende.

I 2008 indeholdt julepakkerne: Rosiner, syltetøj, kaffe, sukker, skivesåret ost, æg, tomater, peberfrugter, leverpostej, spegepølse, sild, rødkål, grødris, kanel, brune kager, hamburgerryg, rullepølse, smør, lakridskonfekt, chokoladekringler, mandariner, nødder, rundstykker, marcipan, nougat, mandler, kagechokolade, papirklippeark, saftvand, pålægschokolade, kiks og en flæsketeg.

Uddeling af tøj og naturalier:

Igennem årene har Centralmissionen indsamlet brugt tøj og andet for at give det videre til den, der har behov for det. Det er mest tøj, men også sko, møbler, sengetøj, brændsel og andet der gennem årene har skiftet ejer ved hjælp af Centralmissionen. Fra 1927 bliver der også uddelt billetter til Københavns kvinders kaffevogne. I slutningen af 1980'erne uddeler Centralmissionen ligeledes kød fra EF's overskudslager. Meget af dette kød bliver brugt til de gratis måltider, som bliver serveret to-fire gange ugentlig.

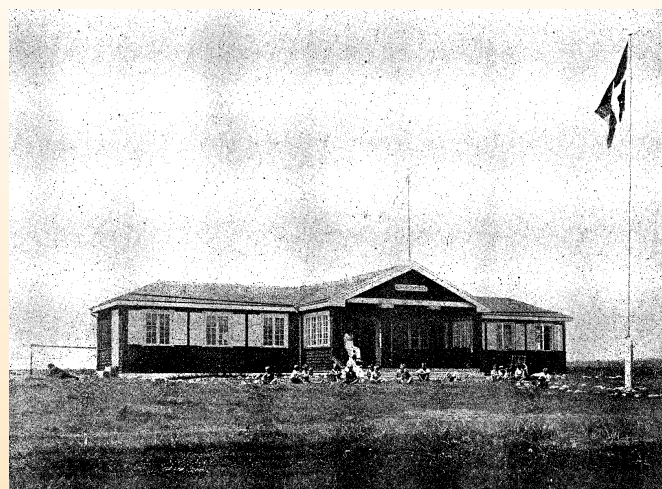
"Dear Home" / "Hellerup Vuggestuen":

I 1921 køber Centralmissionen ejendommen Sofievej 26 i Hellerup og her placeres "Dear Home", et herberg for kvinder i ulykke. I 1950 bliver "Dear Home" ombygget, så der er plads til færre mødre og flere børn. Den 1. april 1971 bliver "Dear Home" lukket på grund af nedgangen i børnetallet generelt, men er allerede den 1. august 1970 blevet godkendt som en vuggestue, "Hellerup Vuggestue", og indviet som sådan den 17. juni 1971.

1. januar 1980 indgås driftsoverenskomst Gentofte Kommune. Senere igen bliver De Frie Børnehaver og Fritidshjem paraplyorganisation for vuggestuen og Centralmis-

Alderdomshjemmet i Rigensgade har besøg af pastor Bast. Udateret foto, men sikkert omkring 1920

Edgars Minde ved Jersie Strand er et af stederne, hvor der afholdes sommerkoloni. Her fra 1923

Kø til Juleuddelingen i slutningen af 1990'erne

Kø ved juleuddelingen 1947

Wienerbørn i Centralmissionens gård, Rigensgade 21, efter afslutningen af 1. Verdenskrig. Engang i perioden 1919-25.

Solborgen Kristi Himmelfartsstævne for sjællandske menigheder 2002.

sionens trækker sig ud af den daglige drift.

Vuggestuen Rigensgade:

I 1919 etableres en vuggestue i Rigensgade 21, 1. sal. Den bliver renoveret og genetableret 5. februar 1981.

Hotellet:

I 1919 bliver der indrettet et hotel, hvor man kan få gratis natlogi. Det fortsætter frem til 1925-26.

Daghjemmet / Varmestue:

I 1921 etableres Daghemmet, et sted hvor hjemløse og arbejdsledige mænd kan komme og få dagen til at gå med aktiviteter og læsning. Fra 1930 bliver det videreført i samarbejde med Kristelig Samvirke. Det er i brug frem til 1959

Herberg for børn og kvinder:

I vinteren 1926-27 forsøger man sig med et vinterherberg for kvinder og børn, men uden nogen større succes, og det bliver aldrig siden gentaget.

"Willerupgaard":

I 1926 starter man et ungdomshjem med fuld pension i Rigensgade 21, et tilflugtssted for enligstillede mennesker. Her kan de unge få logi med fuld forplejning. Den 1. august 1965 bliver Willerupgaard indviet som et kollegium efter renovering af 2. og 3. sal. Samtidig indvies en lederlejlighed i stuen. Kollegiet nedlægges den 31. marts 1973, og værelserne udlejes og administreres af Jerusalemskirkens Ejendomme. Dette skyldes at der er et stort antal kollegiepladser til rådighed i Storkøbenhavn, samt at den uddannelsesstøtte, der kan fås, har gjort, at kollegiet ikke længere er en social og filantropisk aktivitet i overensstemmelse med Centralmissionens formålsparagraf. Medbestemmende for nedlæggelsen er ligeledes de økonomiske forhold for Jerusalemskirkens Ejendomme, hvor kollegiet har til huse.

En ny overenskomst mellem Centralmissionen og Jerusalemskirken siger, at de lejemaal Centralmissionen har i Jerusalemskirkens Ejendomme, og som bliver brugt til socialt og missionerende arbejde, kan Centralmissionen vedblive at leje til en lav husleje, alle øvrige lejemaal vil stige til normal husleje.

"Forårsblomsten" / "Gersons Høj":

"Forårsblomsten" er en børneinstitution beliggende på Gersonsvej 1 i Hellerup. Den bliver nedlagt i 1947. Bygningen bliver 15. august 1949 indviet som Gersons Høj, et børnehjem til psykisk udviklingshæmmede børn. Det kan i starten modtage 22 børn i alderen 3-7 år. I 1966 erhverves naboejendommen Gersonsvej 3, der giver plads til en legestue mere, et bedre køkken og en forstanderindebolig. Efter fire år opnås endelig tilladelse til at indrette Gersonsvej 3 efter byggestoppets ophør 15. oktober 1970. I 1979 bliver der indgået en overenskomst mellem Tilsynsrådet og Socialstyrelsen om hjemmets drift m.m., hvor det anerkendes at Centralmissionen står som ejer af ejendommen.

Sygehjemmet 21:

I 1943 forsøger man at starte et sygehjem. Det er dog ikke noteret nogle steder senere hen, og formodes derfor ikke at have fortsat.

"Solborgen":

I 1942 køber Centralmissionen Hønsinge Lyng og allerede

i 1943 erhverves yderligere tre tønder land. Her bygges Solborgen, der siden er blevet brugt til mange forskellige lejre. I 1946 erhverves yderligere ti tønder land til Solborgen, og der afventes byggetilladelse til flere bygninger. I 1947 opføres grundmurede barakker, der dækker ca. 400 m². I 1949 erhverves en større barak til Solborgen. Det er oprindeligt en del af sygehusbarakken i Ålborg-lejren. Den bliver opført på Solborgen sommeren 1950. Samme år bygges tre nye bygninger, Solborg-pavillionerne, henholdsvis Østerled, Vesterled og Nørreled. I 1956 og årene frem bygges der på Solborgen, indtil der i 1962 indføres byggestop i Danmark. Renovering og udvidelse fortsætter i flere år frem. I 1975 frasælges Lille Solborgen for en halv million kroner kontant til udstykning af sommerhusgrunde. Indtægten bliver brugt til at renovere Store Solborgen og de tre pavillioner.

"Krisebørnehaven" / "Centralmissionens Børnehave":

I efteråret 1947 bliver en krisebørnehave indviet, da vuggestuen i Rigensgade har børn udover vuggestuealderen. Der er ikke børnehavepladser nok i København. Krisebørnehaven bliver indrettet i det mindste af ungdomslokalerne ovenover Jerusalemskirken og i nogle af de tilstødende lokaler. Her er plads til 40-50 børn i alderen 3-6 år. Den 9. marts 1981 flytter børnehaven ind i Rigengade 21A, 1. sal og får navnet Centralmissionens Børnehave.

Centralmissionsens venner:

Den 1. januar 1947 startes foreningen "Centralmissionens Venner" med to formål for øje.

1. At opnå bedre forbindelse til mennesker, som Centralmissionen håber at kunne interessere for deres arbejde, og måske også på denne måde få flere frivillige arbejdere. Centralmissionen må have en større platform at stå på.
2. Centralmissionen behøver økonomisk støtte til driften og en mere stabil grund i dens økonomiske struktur, og ledelsen håber, at foreningen vil hjælpe dem frem mod dette.

"Fjordbakken":

I juli 1947 køber Centralmissionen ejendommen Kalundborgvej 48 ved Holbæk Fjord. Indvies den 1. december 1948 som "Fjordbakken", en børneinstitution godkendt til 30 børn. Fjordbakken må i 1971 lukke på grund af generel nedgang i børneantallet, men bliver godkendt som "Vuggestuen Fjordbakken" fra den 1. april 1971 og indvies som sådan den 1. december 1971 på sin 23 års fødselsdag. 1975 bliver den i samarbejde med kommunen omdannet til en kombineret vuggestue og børnehave, da der er et stigende behov for børnehavepladser i kommunen. Kommune opsiger dritsoverenskomsten i 2009 med virkning fra sommeren 2010, hvor institutionen overgår til at blive en helt privat institution.

Ungdomsklubben:

I 1961 startes Ungdomsklubben og virker frem til 1968

Centralmissionens Vuggestue:

I 1981 åbner Centralmissionens Vuggestue i Rigensgadekomplekset. En vuggestue, der stadig er i funktion i dag.

"Cafeen":

I 1987 åbner varmestuen "Fristedet" i Jerusalemskirkens

Tegning af Cafe Den Varme Stue efter den er flyttet til Rigensgade 21 og nu har ændret navn fra Fristedet

Skiftesporets logo.

IgenBrug, Adelgade. Efteråret 2002

krypt. Her er åbent alle hverdage i vintermånederne. Et sted at få lidt varme og opholde sig i dagtimerne i de kolde måneder. I 1991 flytter den til kælderetagen i Rigensgade 21 med indgang ud mod Rigensgade. Her skifter den navn til "Cafeen" og senere igen til Café Den Varme Stue. De hjemløse kan her komme og være fra september til maj måned og har mulighed for at komme i bad vaske tøj. Senere udvides åbningstiden til hele året.

"Skiftesporet":

I 1992 starter Centralmissionen "Skiftesporet" med støtte fra Københavns Kommune og Socialministeriet. DSB stiller grund og skinner til rådighed for en billig leje. "Skiftesporet" består af nogle udrangerede togvogne, der er indrettet som boliger (toghotel), hvor hjemløse kan bo. I 1994 udbrænder en togvogn, der må erstattes og istandsættes, og de øvrige vogne skal forbedres. .

I 1996 kører "Skiftesporet" med stort underskud. Københavns Kommune havde støttet projektet i en treårig forsøgsperiode og ønsker ikke at skyde flere penge i projektet, selvom der tydeligt er stort behov for et tilbud af denne art. I april 1999 lukker "Skiftesporet". Økonomien i projektet er fyldt med røde tal, men i sidste ende er det DSB, der drejer nøglen om for projektet, da de ikke ønsker at forlænge kontrakten for grunden, hvor togvognene er placeret.

"IgenBrug":

Den 3. maj 1995 åbner Centralmissionen sin egen genbrugsbutik i Adelgade 55. Overskuddet er med til at finansiere bespisningerne.

Bofællesskabet Rigensgade 21:

En tidligere funktionærbolig bliver i 1994 indrettet til et bofællesskab til tre-fire personer. Dette bosted fungerer som udslusningssted for de bedst fungerende fra de øvrige aktiviteter.

H. C. Lumbyesgade:

Sommeren 1997 anskaffer Centralmissionen et byggefor- eningshus i Svanemøllekvarteret på H. C. Lumbyesgade. Denne bygning bliver indrettet som bofællesskab for i alt seks personer. Bygningen sælges i 2007, hvilket giver økonomisk mulighed for at indrette et bofællesskab i Rigensgade 21A, st th

Fællesbo 2, Rigensgade 21A, st th:

I sommeren 2007 bliver stueetagen af det gamle nedlagte trykkeri taget i brug som bofællesskabet Fællesbo 2. Her flytter beboerne fra H. C. Lumbyesgade ind sammen med nye beboere.

Arbejdet gennem 100 år

- citater, biografi og klip

For at illustrere det sociale arbejdes farverige virksomhed gennem årene bringes her nogle forskellige citater og uddrag fra bladet Fyrtårnet og fra Metodistkirkens og Centralmissionens blade.

Her begynder vi med en beskrivelse fra Anton Bast:

Centralmissionen

Centralmissionen — Hvad er den? — Hvorledes blev den til? — Hvad udretter den? — Disse spørgsmål har været gjort og gøres mand og mand imellem — og ofte rettes de til mig selv — stundom af høflighed — stundom fordi emnet interesserer spørgeren så meget, at han virkelig ønsker et svar.

I mit svar holder jeg mig til de enkle kendsgerninger:

- at der var en tid, da Centralmissionen ikke eksisterede
- at den fra en såre ringe begyndelse er vokset frem til at hævde og udfylde en anseelig plads i hovedstaden som et godt organiseret missions-, barmhjertigheds- og redningsarbejde - med mange virksomhedsgrene
- at tusinder af mennesker indenfor alle samfundsklasser ikke blot interesserer sig for den, men holder af den og støtter den med bøn, arbejde og gaver

- og sidst, men ikke mindst:
- at gennem den er ved Guds barmhjertighed mangfoldige mennesker bleven reddede og hjulpet både i åndelig og materiel henseende.

I disse virksomheder sker det, som digteren Chr. Richard synger: Her mødes rig og fattig — fløj og pjalter. Jerusalemskirken og Centralmissionen er blevet et sted, hvor Guds hjælp og menneskers nød mødes. — Elendigt-stillede og velstillede — trang og penge — lidelse, savn og skam og kærlighed, opofrelse og hjælp sætter dér hverandre stævne.

Det er hævet over al modsigelse, at her er det sted i København, hvor mennesker kan ty hen og finde hjælp i den yderste nød.

— Det er Centralmissionen

Anton Bast, 1920

*Herberget.
Udateret foto,
sandsynligvis
fra et sted mellem
1912 og
1920*

Af Guds nåde, til Guds ære

Så vil vi da også gerne ved Centralmissionens 50 års jubilæum sige, idet vi ser tilbage over de mange svundne år, og sige det af hele vort hjerte: „Af Guds nåde, til Guds ære!”

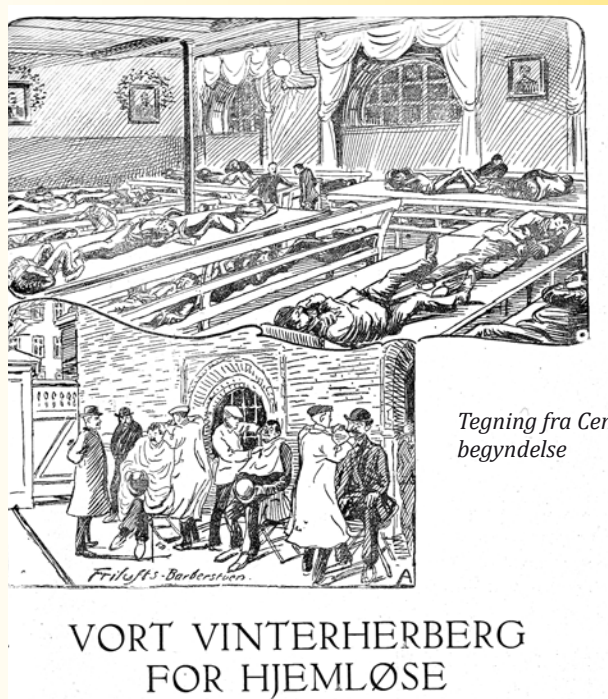
Der har været mange skrøbeligheder heftet ved Centralmissionens arbejde, som der er skrøbeligheder knyttet til alt menneskeligt arbejde. Men Guds velsignelse har også ofte på en særlig måde hvilet over Centralmissionen og dens mangeartede tjeneste. Mange tusinde mennesker er på en eller anden måde blevet hjulpet, tusinder af børn fra den spædeste alder og opefter er taget ved hånden og le-

det frem, så langt som vi kunne følge dem. Centralmissionen har tændt lys og glæde i mangfoldige små og fattige hjem, hvor måske aldrig en solstråle fandt vej.

Guds ord er blevet forkyndt gennem utallige møder gennem årene. Mennesker har lyttet, og vi har lov til at tro, at mange flere, end vi ved besked om, vendte om og begyndte at leve et nyt liv ved at tjene Jesus Kristus.

Vore hjerter er fyldt med inderlig taknemmelighed, og vi siger igen: „Af Guds nåde, til Guds ære!”

Niels Mann, 1960

Tegning fra Centralmissionens begyndelse

Fremtiden

I år er det 75 år siden, Centralmissionen officielt blev en del af Metodistkirkens arbejde i Danmark. Der var udført socialt arbejde i kirken før dette, men i 1910 blev arbejdet organiseret under det, vi kender som Centralmissionen.

Samfundet har i disse 75 år ændret sig uhyre meget. Mange af de initiativer, Centralmissionen gennem årene har taget til gavn for dårligt stillede medborgere, er nu overtaget af det offentlige. Børneinstitutionerne, som i starten helt blev drevet af vor kirke, både økonomisk og medarbejdermæssigt, er nu næsten helt i offentlig regi. Fattigdom, i ordets økonomiske betydning, er næsten udryddet. I det hele taget er områderne, hvor mennesker har behov for omsorg, ændret en del.

Vi mener, at vor kirke nødvendigvis må genindtage den plads, den tidligere havde. Engang var Metodistkirken kendt for sin sang, sin glæde og sin sociale bevidsthed. Metodistkirkens hjælpearbejde, Centralmissionen, vil gerne medvirke til, at alle metodister og alle vore menigheder bliver socialt engageret. Det er vort mål, at vi igen overalt i landet bliver kendt for vor sociale indsats.

Vi er af den opfattelse, at metodisme er uløseligt forbundet med socialt engagement, derfor må det være således:

»En menighed uden socialt arbejde er IKKE en metodistmenighed. — Et socialt arbejde uden tilknytning til en metodistmenighed er IKKE Metodistkirkens sociale arbejde«.

Solveig og Fletcher Nyberg,
Mølkjær Johansen og Erik Depner, 1985

Anton Bast

Af pastor L.C. Larsen, 1960

Dette skal ikke være en biografi, kun en optegnelse af minder. Levnedbeskrivelsen må en anden sørge for. Den kan jeg ikke skrive.

Det var vistnok i efteråret 1887, jeg først mødte Anton Bast. Der var et efterårsmøde for prædikanter i Ålborg, og jeg var med som yngste mand. N. P. Nielsen var også med. Jeg var dengang 20 år gl. — En dag kom der en høj, kraftig skikkelse, klædt i fiskerdragt, med stortrøje af vadmæl og med et ansigt, der var stort og vejrbidt. Vi så lidt forundrede på ham, og han betragtede os og udtalte sin interesse for vore købstaddragter. Alt som vi blev kendte, blev jeg mere og mere interesseret i den unge fisker fra Løkken. Det viste sig, at han især udmærkede sig ved sin levende fantasi. Han fortalte om livet på havet, om storme og strandinger, så jeg næsten syntes, jeg selv havde oplevet det hele. Da vi senere fulgtes ad til Brønderslev, hvor jeg skulle tale, fortalte han om slaget mellem gendarmen og venstrefolk i denne by, så det hele blev mærkværdig levende for mig. Denne ejendommelighed ved den unge mand, min jævnaldrende, beholdt han, og dette var menneskelig talt kilden til hans store popularitet som taler.

Året efter var den samme unge mand elev på vor nyoprettede prædikantskole, sammen med Gaarde, Chr. Jensen, Chr. Nielsen og R. Pedersen, og efter endt studietid blev han ansat i Vejle, samtidig med, at jeg kom til Århus.

Bast vandt hurtigt indgang i Vejle. Kapellet blev fyldt, ofte overfyldt, og mange mennesker fandt vej til Gud og til menigheden. Tilsidst blev kapellet for trangt, og man måtte skride til den store udvidelse, som forvandlede kapellet til Sct. Pouls kirke.

Men kirkeordningen dengang fordrede flytning efter et bestemt tidsrum, og superintendent J. J. Christensen ønskede ikke at gå imod reglerne. Således kom Bast til Odense i

1895, og her virkede han til 1906, kun afbrudt af et år i Randers 1903—04. Hans etårige ophold i Randers løftede denne menighed, og at det blev til gavn for andre, kan f. eks. pastor Mann bevidne.

I Odense fik Bast bygget Emmauskirken, der blev indviet i 1900. I 1906 blev Bast ansat i København ved den kirke, der nu hedder Jerusalemskirken.

Kirkens krypt åbnedes for hjemløse, og Centralmissionens virksomhed påbegyndtes. Senere udvidedes virksomheden til kælderlokalet i Prinsensgade.

Bast stod nu på højdepunktet af sin virksomhed og popularitet, og var blevet kendt over hele landet som »fattigpræsten«. I 1920 blev han af Metodistkirkens generalkonference valgt til biskop. Dette vakte en del misundelse og en kritik fra forskellig side,

Jeg skal ikke komme nærmere ind på denne onde tid, der nu kom over os alle. Bast blev dømt ved dansk ret og fik sin straf.

Og tilsidst kom dommen ved generalkonferencen, hvorved han mistede sin bispestilling, og i 1928 udtrådte han af den danske metodistkirke og optog en privat præstevirksomhed i København. Han døde i København den 23. april 1937.

Vi, der var hans kammerater og venner fra ungdomstiden, har sørget dybt over denne triste afslutning. Men nu, så mange år efter, blegner mindet om de onde tider, og vi elsker at dvæle ved de dage, da vi stærkt grebne lyttede til hans kraftfulde og dog så stemningsrige forkyndelse, og da vi altid kunde få hans hjælp til en række evangeliske møder, der altid bar velsignede frugter.

Og så anbefaler vi ham og os selv til Guds altforbarmende og tilgivende nåde.

Anton Bast

Nogle rids af Centralmissionens historie - de første 50 år

Af Niels Mann, 1960

Det første spor, jeg kan finde af det arbejde, der var den svage begyndelse til Centralmissionen, finder jeg i „Kristelig Talsmand“ for 15. januar 1909. Det er en lille notits af Anton Bast og lyder således: „Vi har nu 175 om natten, og i dag har vi uddelt mere end 700 portioner mad. Der holdes særskilte møder nedenunder for de hjemløse. Det tegner til at blive en betydelig bevægelse.“

I samme nummer er der et opråb, der fortæller om åbningen af varmetuer. I en del af dette opråb hedder det: „Menigheden i Metodistkirken i Rigensgade, København, har i dag besluttet at åbne to varme- og læsestuer i kirkens lokaler i morgen, lørdag middag — en for ca. 100 mænd og en for ca. 50 mødre og deres børn. Det er hensigten at servere varm mælk og brød for mødre og børnene og varmt øl og brød morgen og aften for mændene. For mændene holdes der også åbent om natten.“

Den 22. januar, altså ugen efter, findes en længere omtale af det påbegyndte arbejde. Bast skriver til indledning: „Hele krypten er nu taget i brug. Vi herberger imellem 175-200 mænd hver nat...“

Centralmissionen begyndte altså som et arbejde for hjemløse, og på denne linie holdtes det gående til stiftelsesmødet den 23. september 1910, da man ønskede at få arbejdet ind i fastere former.

Jeg gengiver her et kort udtog af referatet fra dette møde:

„Centralmissionen blev åbnet ved et talrigt og meget velsignet møde i kirken fredagen den 23., hvor pastor L. C. Larsen i sin tale dvælede ved den betydning, en så stor udvidelse af menighedens missionsarbejde ville få for medarbejdernes og medlemmernes åndelige liv og kraft, og pastor Bast betonedede nødvendigheden af at være besjælet af det sindelag, der var i Jesus Kristus, for at vi kan ynkes over menneskers nød, være ofrende i arbejdet og holde ud ...“

Efter mødet gik de tilstedeværende præster og en del af forsamlingen til det lejede lokale i Prinsensgade, en dyb kælder på hjørnet af Adelgade og Prinsensgade. Hele kvarteret der omkring, det såkaldte saneringskvarter, er jo nu forlængst borte. Kun ganske få rester er tilbage. Det var et mørkt kvarter og et efter danske forhold stort slumkvarter. Her omkring Adelgade-Borgergade-Prinsensgade, der var hjertet i kvarteret, holdt drankere og sprittere og lyssky personer i stort tal til.

I lokalet i Prinsensgade, der var skummelt og mørkt, måtte der altid brænde lys, når der var møder og sammenkomster. Her var plads til ca. 100 mennesker, og det tør nok siges, at luften var tyk, til tider uudholdelig, når lokalet var fyldt, som det som regel altid var, somme tider mere end fyldt.

Det var til dette lokale, man stævnede hin septembraften i 1910. Klokken var blevet hen imod 22. Der blev, trods det sene tidspunkt, afholdt to korte og meget urolige møder, og dermed var denne slumstation indviet.

Pastor L. C. Larsen, der foruden pastor P. Rasmussen også var til stede denne første aften, havde ledelsen af Prinsensgade-arbejdet i den første tid. I samme lokale påbegyndtes med det samme en søndagsskole, der holdt til her i mange år.

Nu var arbejdet for alvor i gang, og det tog hurtigt fart. Det lagde altså ikke blot vægt på den social-filantropiske side, men også på den evangeliserende.

Juleindsamlingen 1923

Pastor Bast havde fra 1897 udgivet et lille blad, han kaldte „Fyrtårnet“, og som nærmest var et frit organ for Evangelisk Afholdsforbund, selv om det var og forblev Basts ejendom. Det udvidede han og gjorde det til organ for Centralmissionen. Den 15. december 1911 udkom det i stort format og som ugeblad. Det blev et meget betydeligt led i Centralmissionens arbejde, ikke blot som en storstilet agitation, men fordi arbejdsløse solgte bladet

og derved tjente en god skilling på det. Oplaget var i visse uger oppe på flere tusinde eksemplarer.

Efterhånden føjedes arbejde til arbejde. Der var en rivende udvikling i hele institutionen. Den store juleuddeling, juleaftenbespisning, understøttelsesarbejdet i almindelighed blev led i kæden. Det første børnehjem åbnedes, efter at Justitsministeriet havde givet Centralmissionen bevilling til at afholde Forårsblomstdagen 1912. Børnehaven oprettedes, og nogen tid efter optog Bast også arbejdet for ugifte og forladte mødre med deres børn, og selv om det var under meget primitive former, blev mange hjulpet.

Hjemmet for gamle blev virkeliggjort. Ejendommen Prinsensgade 17 købtes til afløsning af den lidt uhyggelige kælder i Prinsensgade 21. Arbejdet for at skaffe fattige københavnerebørn på landet samt ferielejren blev også ført ud i

livet. Ungdomspensionat, folkekøkken og billigt spisehus i Borgergade så også dagens lys.

Alt dette sammen med det evangeliske arbejde med møder etc. fik sin form i tiåret 1910- 20.

Natten mellem den 20. og 21. januar 1914 brændte kirken, og det var selvfølgelig en ulykke for både menigheden og Centralmissionen. På den anden side blev arbejdet også bedre kendt. Mange, mange mennesker blev opmærksom på det store filantropiske arbejde, der udførtes af pastor Bast, og som ved branden var kommet i store vanskeligheder.

I maj 1920 skete der det opsigtsvækkende, at Bast ved Metodistkirkens generalkonference i U.S.A. blev valgt til biskop for Skandinavien. Med dette meget vigtige og ansvarsfulde embede fik han et uhyre stort arbejde yderligere lagt på sine skuldre. Dertil kom, at det ikke varede mere end et års tid eller to, før de angreb satte ind, der desværre fik det alvorlige efterspil.

Biskop Bast måtte trække sig en del tilbage og overlade ledelsen til den mand, der fra tid til anden beklædte stillingen som generalsekretær.

Men lang tid forinden, nemlig i juni 1921, havde biskop Bast gjort Centralmissionen til en selvejende institution, hvilket var et betydeligt skridt. Fra dens begyndelse til det år havde den været et led i Jerusalemskirkens arbejde. Nu blev den gjort til en selvstændig organisation, og det var et meget klogt skridt, der da blev taget. Den fik sin egen styreform, vedtægter etc.

Så går vi frem til det vemodige år, da Bast helt trådte tilbage, og pastor Carl Petersen blev Centralmissionens leder, efter at han havde haft med arbejdet at gøre i et par år som generalsekretær samtidig med, at han var præst ved Jerusalemskirken.

Her skal også omtales nogle af de mænd, der i de skiftende perioder stod som generalsekretærer og biskop Basts nærmeste medarbejdere.

Pastor emer. S. K. Johansen stod igennem adskillige år trofast ved Basts side og gjorde på forskellig vis et stort arbejde. Pastor J. C. Iversens navn er også nært knyttet til

Centralmissionen, og som generalsekretær fyldte han i adskillige år en betydelig plads. Det samme kan siges om pastor S. N. Gaarde, der aldrig sparede sig i tjenesten. I kortere perioder tjente i samme stilling præsterne Chr. Jensen og P. Rasmussen.

Pastor Carl Petersen havde ledelsen af Centralmissionen til august 1937, da undertegnede overtog arbejdet og fremdeles er leder af virksomheden.

Fra 1944 til 1956 var pastor Ejler Sørensen som andenpræst ved Jerusalemskirken også tilknyttet Centralmissionen, og den samme stilling overtog pastor Poul Poulsen i 1958.

Det meste af tyverne og trediverne var en meget stille tid for Centralmissionen. Det havde sine gode grunde. Pastor Carl Petersen kunne ikke gøre stort andet — i hvert tilfælde slet ikke i de første år, han havde ledelsen — end

at holde det nødvendigeste gående. Det måtte da blive ikke blot en stilstandstid, men også en tilbagegangstid, og imens løb udviklingen både arbejdsmæssigt og bygningsmæssigt fra arbejde, hjem og institutioner. Efter denne lange periode var der sådan set ikke noget indenfor Centralmissionen, der ikke behøvede modernisering, udvidelse og på flere områder nye arbejdsformer. Tiden krævede det. Udviklingen på det social-filantropiske område var ved at tage fart, og nogle få år frem til op imod vor tid har udviklingen på

børneforsorgens område været eksplosiv. Det gjaldt blot om at følge med eller blive distanceret.

Centralmissionen fulgte med. Det kneb uhyre meget økonomisk, det kneb i høj grad med arbejdskraft, og der var så mange andre vanskeligheder. Krigen kom og gjorde det svært på mange måder. Men da først der var kommet skred i arbejdet, gik det hurtigt fremad.

Vi lagde allerførst det egentlige hjælpearbejde om. Kontoret for understøttelse fik en ny arbejdsform, juleuddelingen og julebespisningerne blev løftet ud af det gamle leje, og vi udvidede vort arbejde for hjemløse og arbejdsledige mænd, ligesom vi også indførte middagsbespisningerne i 2-3 vintermåneder.

Vort hjem for unge, der var knyttet sammen med det gamle

Slummissionen, 1914

folkekøkken og drevet under meget primitive former, blev lagt op i det rigtige plan, og hjemmet for gamle fik også sin fornyelse.

Vore sommerlejre for københavnske drenge havde været i gang i mange år, men så godt som altid i lejede bygninger. Forholdene de forskellige steder var meget primitive. Og så blev vi forøvrigt det sidste sted, vi var, sagt op til fraflytning. Det var i 1941. Vi stod da helt på bar bund og måtte se i øjnene, at om ikke vi kunne få fod under eget bord på dette felt også, måtte vi afvikle dette arbejde.

Situationen var kritisk. Det var i krigens tid, og alt strammedes. Hvor skulle vi få noget, der var egnet til formålet, og penge havde vi forøvrigt heller ikke. Men her gjaldt det som så ofte i Centralmissionens historie, at når nøden var størst, var hjælpen nærmest. Gud havde en vej som så mange gange før.

I det tidlige forår 1942 fik vi hold på en tønde land på Hønsinge Lyng pr. Vig st. Der var ikke noget på grunden, en nøgen plet, og den var lille nok. Men der var kun nogle få minutter til en dejlig strand, hvor Sejrøbugtens vande løb ud. Men vi måtte have en bygning op, og vi måtte på en eller anden måde skaffe penge. Det hele gik i lyn tempo. Men det var ikke mange dage ind i feriens tid, før det første hold drenge tog „Solborgen“ i besiddelse. Siden har vi udvidet deroppe igen og igen, mere jord og flere bygninger, og selvfølgelig er der mange flere børn deroppe end under den gamle form, hvor vi kun havde ca 100 i to hold, hver på tre uger. Nu åbnes „Solborgen“ hvert år midt i maj og stænges ikke før den 1. september, og sommeren igennem er der hundereder af børn, større drenge, børnehalebørn, de største af vuggestuens, handicappede børn m. fl.

Hvad der altså i 1941 så ud som en meget stor og uovervindelig vanskelighed, blev til hjælp og velsignelse for tusinder af børn og førte Centralmissionen ind i et velorganiseret sommerarbejde.

Det vil føre for vidt at komme nærmere ind på Centralmissionens børneforsorgsarbejde. Men selvfølgelig må det omtales i store træk.

Det begyndte med oprettelsen af børnehjemmet „Forårs-

blomsten“, opkaldt efter forårsblomstdagen, som pastor Bast nogen tid i forvejen havde fået bevilling til. Det var i 1912. Dette blev indledningen til et stort og meget vidt forgrenet arbejde blandt dårligt stillede børn.

Det varede heller ikke længe, inden vi møder den første begyndelse til et mødre hjem, ganske vist under primitive kår. I 1919 blev vuggestuen åbnet, og børnehjemmet „Forårsblomsten“, der havde haft til huse i Stokhusgade 2, fik sin egen bygning på Gersonsvej 1 i Hellerup.

Mødre- og børnehjemmet „Dear Home“, også i Hellerup, åbnedes i 1922. Endvidere kunne nævnes „Fredensdal“ ved Espergærde og „Godthåb“ i Unnerup, som Centralmissionen kun holdt i gang i et kort åremål.

De største reformer indenfor Centralmissionens rammer er foretaget indenfor børneforsorgsarbejdet. Her er intet fra gamle dage, der er til at kende igen. I 1943 fik vuggestuen nye lokaler i samme

ejendom, hvor den siden 1919 havde haft til huse. Det var et meget stort fremskridt og betød en fordobling af børneantallet. I 1945 blev „Dear Home“ moderniseret og udvidet, så det også fuldt ud kom til at svare til tidens krav.

Spædbørnehjemmet „Forårsblomsten“ i Hellerup led i højeste grad under pladmangel til personalet, ligesom der også var andre mangler ved ejendommen, når det skulle være spædbørnehjem. Resultatet blev derfor, at man op-

hørte med det i foråret 1947. Det blev året efter indrettet til hjem for børn, der er mere eller mindre tilbage i psykisk henseende. Vi har i dette år lige tilendebragt en større udvidelse og modernisering af ejendommen.

Længe havde vi også følt et stærkt behov for en børnehave, der kunne tage børnene fra vuggestuen, når de nåede den alder, da de ikke længere måtte være der. Det var uhyre vanskeligt for mødre at få deres børn anbragt. Vi indrettede da børnehaven oven over Jerusalemskirken i lokaler, hvoraf nogle benyttedes af ungdommen om aftenen, mens andre ikke anvendtes til noget. Her indviedes børnehaven den 13. oktober 1947.

Året efter købte Centralmissionen den særdeles smukt beliggende og kønne bygning på Kalundborgvej 48 i Holbæk. Det var den tidligere dr. Skovmands klinik, og den 1. december 1948 indviedes spædbørnehjemmet „Fjordbak-

Koloni på Lille Solborgen. Udateret foto omkring 1950.

ken“, en erstatning for det nedlagte hjem i Hellerup, Centralmissionens første børnehjem.

Den første forårsblomst dag, der blev afholdt den 26. april 1912, skulle blive efterfulgt af en lang række, og vi har allerede fået bevilling for 1961. Den lange række af „dage“ har givet Centralmissionen og kirken iøvrigt en enestående mulighed for at skabe et børneforsorgsarbejde, der er af betydelige dimensioner, og vi kan ikke skrive jubilæumsartikel, uden at vi også giver forårsblomsten en smule plads.

Den har været gavmild, den lille blomst. De mange, mange penge, den har ydet til hjem og institutioner, har hjulpet os til at kunne modtage tusinder af børn, små og store, og givet dem hjem og ly og en god start for livet. I vort sociale arbejde har vi ikke nogen skønnere tjeneste og noget, der er mere betydningsfuldt end arbejdet, blandt børnene.

Idet vi skriver disse linier, går vore tanker til de titusinder af kvinder og mænd ud over Danmark, der gennem de mange år har gået det ulykkeligt stillede barns ærinde ved at sælge den lille blomst. Det er med dyb taknemmelighed, vi tænker på de mange, der gjorde et arbejde for barnet.

Metodistkirken havde flere år, før Centralmissionen så lyset, haft et lille børnehjem i Søndermarken ved Vejle, hjemmet med det gammelkendte og kære navn „Marielund“. I 1914 byggedes det nye hjem, og den gamle bygning anvendtes i mange år som spædbørnehjem.

I Odense indrettedes omtrent samtidig „Karmel“ og „Hermon“, der senere afvikledes, da den store og ærværdige hovedbygning til den gamle herregård, „Ålækkegård“, blev købt, og hvortil børnene fra „Karmel“ og „Hermon“ overførtes. „Skovbakken“ ved Vejle, der også er afviklet, kom i drift i samme periode.

I juni 1921 indviedes „Fremtidshåb“ i Frederikshavn, og vort nyeste hjem, spædbørnehjemmet „Willeruplund“ i

Odense, blev taget i brug i 1954. Også for disse hjem har forårsblomsten betydet overordentlig meget, ikke alene hvad driften angår, men også med hensyn til alle de nybygninger, udvidelser og moderniseringer, der gennem årene er foretaget.

Vi ville føle os meget fattige, om ikke vi havde vort evangeliske arbejde, vore forskellige møder og sammenkomster, hvor Guds ord forkyndes. Jeg tror, jeg tør sige, at denne side af arbejdet har Centralmissionen aldrig glemt eller tilsidesat. Gennem årene har utallige mennesker hørt evangeliet i vore forskellige lokaler i byen. Men hovedcentret har altid været og er fremdeles Jerusalemskirkens kryptlokaler. Her holdes Centralmissionens ordinære møder hver fredag aften, som de har været afholdt siden de første dage, her er Kvindemissionen i virksomhed, og mandsarbejdet og andet på samme linie holder til her.

„Solskinssangerne“, hvis stifter og dirigent gennem langt over 40 år var nu afdøde H. G. Hundrup, har gennem de mange år udført et sjældent trofast arbejde til glæde for mangfoldige mennesker, og det har været en betydelig hjælp ved vore møder.

Centralmissionens evangeliske arbejde gik hånd i hånd med det sociale og filantropiske. Vi tror på, at Guds ord ikke skal vende tomt tilbage. Det syntes somme tider, det var småt med frugten. Men langt den største del af høsten var skjult for vore øjne.

Det var nogle rids, nogle fakta og data, og det har måske for mange været tør læsning. Vi skulle også ønske, vi kunne have tegnet og levendegjort i skildringen noget af det liv,

der gennem 50 år har rørt sig indenfor rammerne. Og lidt kunne vi nok fortælle. Men nu hører det til i den verden, hvorfra ingen og intet vender tilbage.

Men i vore sind ligger en stor tak til Gud for hans ufattelige nåde mod os og tillid til, at han, som har hjulpet hidindtil, han hjælper nok herefter.

Hurrah! Jeg skal med paa Central- missionens Feriekoloni.

1927

Det brænder!

Af Niels Mann, 1960

Centralmissionen har haft en begivenhedsrig historie. Her gengiver vi en gammel beretning om den brand, der greb så dybt ind i dens arbejde. Der var ikke gået mere end ca. 3½ år, efter at det var blevet organiseret, da Jerusalemskirken natten imellem den 20. og 21. januar 1914 brændte.

Hver vinter havde krypten været åbnet for de hjemløse, og nat efter nat havde de fyldt den. Nu måtte de undvære deres varme logi og deres gode morgenmåltid. Det var en fortvivlet situation for mange. Men det var den brutale virkelighed. Til at begynde med syntes branden ikke at være noget særligt. Men det varede ikke længe, inden det viste sig, at den skulle blive den helt store, der vakte opsigt ud over hele landet.

Der lever endnu adskillige ældre mennesker, der overværede det store og pragtfulde skue, og som kan fortælle, hvor spændende det var at følge kampen mellem ild og vand og brandmandskabet, ikke mindst da det store tårn stod i flammer og sydende og stønnende sank sammen.

Ilden blev opdaget af en enlig nattevandrer, og så lader vi ellers den gamle beretning selv fortælle:

Han løb ned ad Rigensgade for at finde en gadebetjent, hvem han kunne meddele sin uhyggelige oplevelse, men ud for ejendommens port løb han lige i armene på herbergerets opsynsmand.

Han havde også mærket uråd og var på vej mod brandalarmen.

Mændene, der lå og sov i arbejdshjemmet, var vågnet en efter en, ved at rummet blev ulideligt varmt. Den ene væg, der stødte op til kirkens fyrrum, var brændende hed som en ovnplade.

En af dem sprang op og vækkede opsynsmanden, der havde nøglerne til fyrrummet, og bad ham se efter, om der ikke var noget galt på færd.

Hr. Cordtsen kom i klæderne i en fart og styrtede mod fyrrummet. Da han stødte døren op, væltede røgen ham imøde, og så tæt var den, at det var ham komplet umuligt at se noget som helst derinde.

Var der ild i rummet, eller røg ovnen bare? Han kunne ikke konstatere det, men besluttede dog for alle tilfældes skyld at alarmere brandvæsenet. De to mænd, der stødte på hin-

anden, fik nu i flyvende fart fat i politiet og brandvæsenet.

Børnehjemmet i Stokhusgade

Røgen, der drev i tætte skyer ud i gården, væltede ind ad de åbentstående vinduer på anden sal i Stokhusgade nr. 2, der stødte lige op til kirken, og hvor børnehjemmets plejemoder havde sit soveværelse. Hun vågnede forfærdet op midt i den kvælende røg, og efter at have kastet et skørt over sig, fo'r hun ned på første sal, hvor børn og sygeplejersker lå i tryk søvn, og fik dem purret ud, just som røgen begyndte at holde sit indtog også her.

Skrig og råb lød på gange og trapper, og larmen vækkede nu beboerne på tredje sal. Her lå pastor Bast syg af en ondartet influenza, og hans familie samt pastor Gaarde fra Vejle, der var på besøg, var lige gået til ro. Da de hørte råbene op gennem trappehullet, tænkte de, at et af børnene var blevet sygt, og én løb ud for at forhøre sig.

Det brænder, det brænder! lød råbet dernede fra — og på et øjeblik var hele familien i klæderne. De skulle lige til at løbe ned, da én spurgte: »Men dem på fjerde sal?« Ja, dem havde man nær glemt i tummelen.

Oppe i en omdannet etage lå både hjemmets økonoma, en sygeplejerske og to unge medhjælpersker. Der var én, der løb op og sprængte døren, der lukkede for trappen. Røgen væltede ham tung og grå i møde. Han fo'r tilbage ... så ind i røgen igen og hen ad gangen, hvor det ikke var muligt at se bare 4 tommer frem for

sig gennem røgen. Han dundrede på døren og råbte alarm.

Efter megen møje fik han endelig damerne, der var halvt bedøvede af røgen, vækket og gjort forståeligt, at det var i yderste øjeblik. Der var ingen tid til at redde noget af det, der var i værelserne, men kun iført undertøj og kimonoer og regnfrakker ilede de ned ad trapperne. »Er vi her alle sammen?« spurgte pastor Bast, da husets beboere stillede til et hastigt mandtal på første sal.

Der blev råbt navne op og talt efter. Een manglede. Det var frk. Larsen fra fjerde sal. Var hun kommet ned? Havde nogen set hende på de nederste etager? Ingen kunne give nogen oplysning om hende - - ingen havde lagt mærke til hende noget steds; hun måtte utvivlsomt være på sit værelse endnu.

»Hvad skal vi gøre?« spurgte kvinderne og så forskræmt

Jerusalemskirken morgenen efter branden.

på hinanden. »Jeg løber«, råbte en af mændene fra arbejds-hjemmet og styrtede op ad trappen. Gennem den kvælende røg, der piskedes af sted i gangen af det voldsomme luft-træk, nåede han frk. Larsens værelse. Han arbejdede med begge næver på dørfyldingen, indtil et halvkvalt skrig derinde fra fortalte ham, at frk. Larsen var vågnet og var klar over, hvad der var på færde. »Skynd Dem, menneske!« råbte manden, »det er i alleryderste øjeblik.« Frk. Larsen vaklede halvt bevidstløs ud af værelset og blev næsten båret ned ad trapperne.

Brandvæsenet begynder at tage fat

Imidlertid var sprøjterne fra Adelgades station rullet op foran facaden ud til Rigensgade, og brandmændene havde spredt sig over ejendommen for at finde, hvor ildens ar-nested var. Deres arbejde blev meget besværliggjort der-ved, at røgen var tyknet til så kompakte masser, at end ikke flammerne kunne lyse derigennem — så det næsten var umuligt for dem at afgøre, hvor der virkelig var ild, og hvor der bare var røg. Efter hr. Cordtsens forklaring måtte man dog nærmest gå ud fra, at ilden var opstået i varmeappa-ratet, og de ledede derfor et par slanger ned i fyrrummet. »De skal se«, sagde en brandmand, »det er slukket i løbet af få minutter. — Det hele, her er sket, er en overhedning af ovnen. Det kan godt lave lidt ild og en masse røg.« Men næppe var den første stråle sat på ilden hernede, før de brandfolk, der søgte at trænge ind i kirken, hvor røgen endogså formørkede det elektriske lys fuldstændigt, hørte en mistænkelig knitren fra oven. »Løb ind og se, om I kan finde, hvor det brænder!« kommanderede sprøjteførereren. Et par stykker prøvede på at komme frem, men kom blege og vaklende tilbage. De måtte læne sig op ad væggen og kaste op, så kvælende var røgen derinde.

Henne på den elektriske vægplade glimtede et lille blåt lyn mellem to propper. »Det er en kortslutning«, erklærede en brandofficer, »der må være ild på loftet også, siden lednin-gen er brændt over.« Da først gik det op for os og brand-folkene, hvor alvorlig sagen var. Ilden havde åbenbart i al hemmelighed bredt sig fra kælder til kvist i den mæg-tige bygning. Der blev slået alarm til andre brandstationer, Falck blev hidkaldt, og bladene blev gjort opmærksomme på branden.

Børnene reddes

Kirken brændte, men hvordan stod det til med Stokhusga-de nr. 2, hvor bl. a. børnehjemmet »Forårsblomsten« hav-de til huse? Havde ilden også gnavet sig herind, eller var denne bygning urørt af luerne? Røgen gjorde det umuligt for nogen at trænge sig op på fjerde sal og konstatere, om det brændte eller ej. Men der måtte handles hurtigt for alle de mange småbørns skyld. Efter en kort rådslagning kom man til den anskuelse, at det var uforsvarligt at lade bør-nene blive længere på hjemmet, og der blev sendt stafet-ter ud for at finde kærlige mennesker, der ville åbne deres hjem for de små. De behøvede ikke at gå langt. Ovre på den anden side af gaden ligger den militære øvelsesskole, hvor kgl. kammersangerinde Ulrich og fru Kjærby, hvis mænd begge er ansat på skolen, straks stillede sig selv og skolens lokaler til disposition.

Tårnet og spiret

Mens ilden skånselsløst åd sig frem, placerede brandvæ-senet sig i god orden omkring kirken. Det var en formelig belejring — med motorsprøjte, to dampsprøjter, tre stiger

og nogle stationssprøjter, der fra alle sider dængede en syndflod af vand over ilden. Den sidste var en overgang langt den stærkeste. Vandet fordampede med små eksplo-sioner, så snart det nåede ilden, en interessant kamp mel-lem to farlige elementer. Det var et uforglemmeligt øjeblik, da ilden slog ud af taget på flere steder samtidig. Det skete under en knitren og bragen og et fyrværkeri af gnister, som om luerne ville sige: Endelig fik vi luft! Flammerne blev helt kåde. De fo' r i vejret, som om de ville antænde himme-len, hoppede, sprang og dansede hen ad taget, hen til tår-net, der kom i brand, og samtidig sendtes en angrebshær af gnister og røde ildtunger efter de tilstødende ejendomme. Brandvæsenet indså nødvendigheden af at skride alvorligt, hurtigt og bestemt ind, men desto værre, netop som man skulle til at sætte et hårdere pres på vandet fra alle sider, opdagedes den nye fare. Det var klart, at tårnet — i hvert fald den øverste del af det, det tunge spir med kugler og kors — ikke ville blive stående. Man frygtede en nedstyrt-ning, og hovedparten af slukningsarbejdet måtte opgives for en tid. Stiger og sprøjter rykkedes tilbage, hvor de var i sikkerhed, og da tårnet kl. 3.46 faldt, var man fuldt forber-edt. Beboerne i de tilstødende ejendomme var vækkede og havde forladt deres huse. Heldigvis faldt tårnet ind over kirken. I en regn af gnister sank det ned i den brændende bygning, hvor bjælkelagene knækkede som tændstikker for vægten af det. Så snart tårnet faldt, rykkede sprøjterne atter i stilling, og slukningsarbejdet tog fart.

Et godt sted for børn og ungdom

Jerusalemskirkens brand var et hårdt slag for både menig-heden og Centralmissionen. Men der skete dog også noget glædeligt for Centralmissionen i det samme år. Den store ejendom Rigensgade nr. 21, nabo til Jerusalems-kirken, havde i sin store gård en lav side- og bagbygning, der bl. a. brugtes til stald. Pastor Bast havde længe haft et godt øje for nedrivning af denne gamle bygning og rejsning af en flereetagers ejendom til brug for nogle af Central-missionens virksomheder. I 1914 vedtog menighedsrådet et projekt, der viser en smuk og monumental facade, og i juli samme år nedlagdes grundstenen. Samtidig skulle der indrettes et betydeligt kælderlokale under den store gård, der skulle anvendes som arbejdssted, hvor hjemløse og arbejdsløse kunne tjene lidt til selvhjælp ved at hugge brænde etc. I foråret 1915 kunne man tage den store byg-ning i brug, og her indrettedes et ungdomshospitz eller Centralmissionens ungdomshjem med en del værelser til udlejning og restaurationslokaler i stuen. Meningen var, at ubemidlede unge mænd fra provinsen kunne bo her un-der trygge og gode forhold og til en billig penge. Det varede dog ikke så mange år, før der skete nogen forandring, idet der i 1919 blev indrettet en vuggestue, hvor restaurati-onslokalerne havde været, og pensionærerne henvistes til folkekøkkenet i forhusets kælderetage. Her i den nye byg-ning havde Centralmissionens vuggestue til huse i mange år. Men pladsen og forholdene iøvrigt blev efterhånden for små, og i 1944 flyttedes den op på 2. og 3. sal i sidefløjen, hvor man havde bedre plads og lysere omgivelser, og nogen tid efter indrettedes stueetagen til spise- og dagligstue for det moderniserede ungdomshjem, Pension Willerupgård. Mange, mange unge har gennem årene haft et hyggeligt og godt tilholdssted i denne ejendom, og adskillige hundrede små børn har nydt godt af lyse og trygge kår under samme tag.

Fra Prinsensgade 21

Af L.C. Larsen, 1919

De første kampår i Prinsensgade! Dem glemmer jeg ikke let. Centralmissionen var født til verden, og et af punkterne på dens program var møder for de elendigt stillede. Jeg glemmer ikke den underlige stemning, der betog os, da vi i den sildige aften gik ned i det skumle kvarter for første gang. Ville der komme nogen af dem, vi havde ventet og indbudt? Hvorledes ville vi blive modtaget? Der var intet at klage på besøget.

Det store, lave kælderrum var fyldt, og med os, der nu kom til, blev der overfyldt. Men hvilken forsamling! Tyve og røvere, drankere, vagabonder, dagdrivere, bordelværtinder, skøger — og alt imellem et og andet pjaltet barn med store, interesserede øjne. Og hvilken atmosfære! Verdens dygtigste kemiker havde ikke kunnet analysere de stoffer, der her fyldte luften med alt andet end vellugt. Men over og igennem alt en gennemtrængende stank af sur tobak, af øl og brændevin. Vi blev hilst med et brøl af jubel, og det lod sig dårligt standse. Atter og atter brød det frem — som regel på højst ubejlelige tider. Den eneste mulighed for at standse larmen for en stund var at istemme en sang. Her måtte man ikke være for nøjeregnende. De, der kunne mindst af melodien, sang kraftigst med, og teksten undergik forandringer, af hvilke den mest uskyldige var at erstatte »Hosianna« med »hos min Anna«.

Når Engglestone fortæller om, hvorledes de vilde skarer, der samledes til metodistmøde i Amerikas bagskove, tvang prædikanterne til at være lysvågne og lærte dem regler, de aldrig havde kunnet finde i homiletik og eksegesis, så gælder det samme vore forsamlinger i Københavns forbryderkvarter. I lang tid fandt forsamlingen sig kun i 5 minutters prædiken ad gangen. Engang, da jeg havde talt i relativ ro i nogle få minutter, blev jeg standset af en ung mand, der rejste sig og sagde med et elskværdigt smil: »Åh, hr. pastor, vil De inte være så elskværdig å holde Deres kæft, for nu har vi fået nok af det sludder! Lad os så hellere synge nr. 73!« Ved

sådanne lejligheder gjaldt det om ikke at tabe balancen.

Men lad mig prøve at tegne nogle scener fra enkelte møder, derved får vi tillige indblik i nogle menneskelivs tragedier. En aften sidder en i kvarteret velkendt skikkelse på næstøverste bænk. Hans kendingsnavn er »Stråle«. Han er en skikkelig fyr, men i bund og grund ødelagt af druk. Han plejer at være stille, men i aften er han for omtåget. Nu og da grynter han sin mening frem til fortrydelse for en ældre kvinde, der gerne vil høre. Hun tysser ad ham, og hun truer ad ham, men »Stråle« glemmer det straks. Til sidst taber konen tålmodigheden, vender sig om og langer »Stråle« et øredask, så det giver genlyd i salen. De unge piger sang netop: »Jesus går denne vej i dag«, og klasket falder ind som et afsluttende punktum på dag, og de unge piger havde svært ved at fortsætte.

De »natlige scener« var mange og rigt varierende. Følg med ud en midnatsstund i kvarteret. Mødet er endt, og pastor Bast og undertegnede vil til at tage afsked for at få en hårdt tiltrængt hvile. Men jeg bliver standset af en lille, gammel, indskrumpet kvindeskikkelse — en, der har fået hele sit lille stakkels menneskeliv ødelagt i syndens tjeneste: »Hr. pastor! Jeg tror meget godt, hvad I stod og sagde i aften, at Gud er kærlighed. Men så må han hjælpe os fattige, og så må det første, han vil gøre, være at få alle I hellige ned i det hedeste helvede.« Samtalen fortsætter, og hun prøver at få mig til at forstå anledningen til sit fromme ønske. Endelig går hun, og da hun er nået over på det andet fortov, råber hun med sin sprukne, skingrende stemme — rædselsfuldt i nattens stilhed: »Ja, nu vil jeg ønske, at Satan må tage jeres rådne kadavere og kaste dem i det dybeste helvede! Og det gør han også nok. Godnat!« — Ja, det er ikke kønt; men det giver et billede af liv og tankegang på denne side af Amalienborg og Bredgade.

Minder fra et arbejdes begyndelse

Af Anna Lylloff, 1950

Det varede ikke så mange år, efter at Centralmissionen havde begyndt sit arbejde, før Anton Bast også så nødvendigheden af, at der blev gjort noget for de ulykkeligt stillede mødre, der ofte ikke vidste, hvor de skulle vende sig hen med deres børn.

Det rygtedes snart blandt disse unge piger, at i Centralmissionen ville ingen blive vist bort.

Jeg kan huske en af de første unge mødre, der kom til os. Det var en kold juleaften, det bankede på døren, og udenfor stod en 20-årig ung pige med sit nyfødte barn og bad om

husly. Hun så angst og forgrædt og forkommen ud. Vi fik hende og barnet ind i varmen og sørgede godt for dem, og så fik vi hendes historie.

Efter at hun havde født sit barn på Fødselsstiftelsen og var kommen ud, prøvede hun i dagens løb at henvende sig til nogle institutioner. Men alle steder var der så fuldt og mange skrevne op, så det var håbløst for hende at komme ind. Hun prøvede hos private venner, men med samme dårlige resultat. Hendes hjem var i Jylland, og hun ville så nødig, at de derhjemme skulle få noget at vide om, hvorledes hun stod i det.

Det var hen mod aften, da hun var på vej over Fredensbro, og idet hun gik over denne, slog den tanke ned i hende, at hun sammen med sit barn kunne springe i vandet, og så var jo det hele forbi. Men barnet begyndte at græde, og hun vidste, det var sultent, og da hun ikke nænnede, at barnet, hvis det skulle blive reddet, ikke fik mad, besluttede hun at gå tilbage til Fredensgade, og her gik hun ind i en port og lod barnet få bryst.

Mens hun sad med sit barn ved brystet, begyndte kirkeklokkerne at kime, og det slog som et lyn ned i hende: Centralmissionen ... Bast ... hun troede, det var klokkerne derinde fra, hun kunne høre. Hun fik nyt håb, svøbte barnet ind i sjalet og rejste sig. Hun gik igen over Fredensbro ind mod Centralmissionen, som alle fatte vidste, hvor lå.

Hun blev ikke skuffet. Døren stod åben for hende, som den har gjort det for de tusinder, der i årenes løb har henvendt sig der. Hun blev i Centralmissionen et halvt års tid. Senere blev hun gift og blev mor til flere børn. Men selvfølgelig glemte hun aldrig hin juleaften i porten i Fredensgade, da kirkeklokkerne kaldte og viste hende vej til Centralmissionen.

Jeg kunne fortælle mange andre lidelseshistorier, der gik forud for de mange, der kom til Centralmissionens døre. Vort arbejde foregik under yderst primitive forhold. Men det var bedre end gaden. Vi havde tilhuse i en stor, lys kælder i den nyopførte ejendom i Rigsgade 21. Vi kunne have en halv snes mødre og deres børn. En af mødrene blev hjemme og gik til hånd med at passe børnene. De andre gik på arbejde, dels i institutionerne, dels hos private. Her var en stadig strøm ind og ud, men ingen ulykkeligt stillet mor blev nogen sinde afvist.

Mange af børnene blev bortadopteret. Centralmissionen havde sit eget adoptionsbureau. Jeg husker en lille pige, Karen hed hun, hvis billede blev offentliggjort i »Fyrtaarnet«, og under billedet stod der: »Hvem vil tage lille Karen?« Blandt mange meldte sig en brugsforeningsuddeler

fra Jylland, og han fik tilladelse til at adoptere Karen.

Jeg skulle rejse med barnet. Karen stod ved vinduet i kupeen og trykkede sin lille næse flad mod ruden, idet hun smilende vinkede til sin mor, der sammen med sin mor stod på perronen. Den unge mor var meget ulykkelig, og da signalet lød til afgang, faldt hun om i sin mors arme og besvime, mens toget kørte med Karen på vej mod hendes nye hjem.

Dear Home, Sofievej 26 i Hellerup. Fra før ombygningen og udvidelsen i 1950

Jeg husker en anden adoptionshistorie. En dag kom en frue fra et velhavende hjem i Gentofte ind på Centralmissionens kontor og spurgte, om der ikke var en lille pige, de kunne adoptere. Men hun skulle ligne hendes mand, hvorfor hun skulle have et velformet ansigt, blondt hår og brune øjne. Vi havde en lille pige, som vi kaldte Nudde. Hun passede lige ind i billedet. Nuddes mor var et stakkels menneske, som værgerådet havde taget fem børn fra. Nu turde hun rundt med Nudde. Hun var en dag bleven fundet i Centralmissionens kulkælder, hvor hun havde redt sig en seng af nogle gamle sække til sig og sit barn. Vi tog os af hende og havde barnet, da fru fra Gentofte meldte sig. Trods alt elskede den stakkels mor sit barn meget højt. Men hun kunne ikke

få lov at beholde det og kunne heller ikke forsørge det. Hun blev overtalt til at afstå Nudde til de gode mennesker, der også kom til at elske Nudde højt.

Jeg kunne fortsætte med at fortælle meget andet, om gripende skæbner og ulykkelige mennesker, om det store redningsarbejde, som Centralmissionen udførte i hine dage, og om mange, der blev rejst op til at leve et menneskeværdigt liv.

Men arbejdet kunne selvfølgelig ikke fortsættes i kælderen, hvor god den end var. Det varede kun nogle få år, så fik det egen bygning, og når jeg nu og da har aflagt besøg på »Dear Home«, der vel i 30 år har været mødrethjem, fryder jeg mig over de gode forhold, der arbejdes under, og jeg ønsker Guds velsignelse over arbejdet i fremtiden.

Nogle hastige linier fra en bevæget tid

Af Jens Nyberg, 1950

Hvis jeg skulde nå dertil, at jeg fik tid til at få alle mine Hudklip og notater bearbejdet og gennemskrevet til brug for min planlagte levnedsbog, »I min tid«, skulde årene før Centralmissionen blev stiftet og indtil omkring 1920 få et par ekstraparagrafer kapitler. Vor gode, gamle landbrugsminister Bording sagde forleden til den socialdemokratiske provinspresse, at det var en ganske fantastisk fremgang, der var sket for den jævne befolkning, da han begyndte at følge med i politik for 60 år siden.

Og jeg kan sige det samme for de sidste 40 år. Jeg kan sige som Bording:

Der er slet ingen sammenligning med de forhold, som arbejderen og bonden levede under dengang og nu. Næppe en eneste nulevende fører en så fattig tilværelse, som meget store dele af befolkningen levede under i min ungdom.

En af dem, som i min første ungdom havde størst indfly-

delse på mig, siger Bording, var en arbejdsmand, som var et af de gladeste, mest tilfredse og offervillige mennesker, jeg har kendt. Flittig og dygtig var han, alligevel var lønnen så ringe, at hans kone og børn måtte hjælpe til med at holde hjemmet oppe ved at gå og tigge. Det var almindeligt den gang for arbejdere.

Ja, det var højst almindeligt også for arbejderne i byerne. Jeg glemmer aldrig i 1908, da jeg gik på et kursus i København og til og fra min bolig i »Noahs Ark« i Studiestræde (Overskous barndomshjem) så under hvilke usle forhold småfolk boede, de mange værtshuse, der havde åbent til 2 nat, og ungdommens mystiske liv. Jeg var jo kommet fra et godt hjem og helt ufortrolig med, hvad jeg her hørte og så.

Et par år før var Bast blevet ansat i København og var meget optaget af, hvorledes han skulde få noget igang i lighed

følgende souper præsenterede jeg Bast for dr. P. Munch — jeg var dengang med i bestyrelsen for Folkeuniversitetsforeningen — og jeg glemmer sent, hvor underlig til mode jeg blev, da Bast ville sige Munch en kompliment og sagde, at han syntes, Munch lignede vækkelsessangeren Alexander, ham, der sang ved torvemøder i London. Et syrligt smil spillede om Munchs mund, og han sagde hurtigt farvel.

Men tiden kom, da Munch socialpolitisk blev mere kendt i byen. Og det begyndte med, at Bast i 1909 inviterede Peter Sabroe til at tale fra kirkens prædikestol. Som rigsdagsreferent blev Sabroe og jeg svorne venner. Vi havde det samme syn på livet, vi var som brødre, aldrig har vi vekslet et forkert ord.

Det sidste sted, han var i den sidste uge, han levede, i København, var i mit hjem. Fru Sabroe var rejst på ferie med

Centralmissionens Jul.

Saadan saa det ud i vore Lokaler i Fjor i de graa, korte Dage ind under Jul, naar Batailloner af fattige fyldte Lokalerne og stod i Klynger udenfor Dørene. Det vil blive endnu værre i Aar, og derfor behøves det haardt, at Centralmissionens mange Venner betænker os med en god Gave til vor Juleindsamling.

A. B.

Annonce vedr. julen 1914

med Wesleyanernes Centralmission i Manchester, så vor kirke kunne komme ud af sidegadeubemærketheden og derved favne så meget dybere og længere ned i slumkvarterernes mørke.

Når timerne var endt på kursuset, sad vi oppe på en kvist i Stokhusgade 2 og drøftede mange ting. Vi gik også ud sammen, en dag tog vi til Sverige. Jeg fik ham med til forskellige møder, bl. a. et i Industribygningen, hvor billedtelegrafiens opfinder, professor Korner, holdt foredrag. Ved den efter-

børnene til Silkeborg, Sabroe sov i sit hjem i Rømersgade, men gik hver morgen de få skridt hen til os i Bartholinsgade, hvor han drak morgenkaffe. Herfra havde han et utal af telefonsamtaler. Tidligt om morgenen kom en moder med sin 14-årige datter, der var blevet frugtsommelig ved en sagfører, i hvis hus hun tjente. Sabroe skummede. Vent, til han nu kom hjem, han skulle holde nogle møder på Varderkanten. Ja, når han nu kom hjem — det drøftede vi også —, ville han begynde et nyt, frit dagblad »Den lille Demokrat«, i hvis redaktion jeg skulle være redaktionssekretær, men

samme dag hen under aften omkom han ved en jernbaneulykke ved Bramminge.

På dette tidspunkt var Bast i Amerika, han følte slaget som frygteligt, han havde netop oprettet »Fyrtårnet«s trykkeri i Vestergade, hvor Sabroe fik ugebladet »Lille Poul« trykt. Arbejderne fyldte Jerusalemskirken den aften, Sabroe talte, og den næste morgen bragte »Social-Demokraten« et smukt referat af mødet.

Vinteren 1909 var forfærdelig — ingen, der nu ser den lyse by, gør sig noget begreb om, hvor snusket og grim København var, uren og rå. Bast var på færde, hvor han kunne. Og snart var kirkens lokaler en eneste stor fæstning i kampen mod fattigdommen. Henrik Cavling, der havde stiftet »Samaritanen« på Vesterbro, og etatsråd H. N. Andersen rakte en hjælpende hånd — snart var krypten fyldt med stabler af rugbrød, smør, margarine, fedt og kødsager — det var i Nevadas flotte dage, da der ingen rationeringer var!

Til sidst voksede den nye virksomhed, så kirkens styrelse mente, at der måtte nye rammer til det nye arbejde — og det blev Centralmissionen, som blev denne organisation, den første kirkelige, som havde til opgave at hjælpe slumkvarterets folk.

Der meldte sig mange gode medarbejdere — først og fremmest den kære fru Marie Bast med det følsomme sind, fru redaktør Harriet Borgbjerg, hvis evne til at skaffe penge til alle mulige og umulige opgaver var uforlignelig, frk. Dagmar Prior, forfatterinden, der var meget interesseret i afholdssagen og skrev meget og oversatte flittigt fra engelsk, der var de gode kvinder i børnehaverne og på vuggestuerne, jeg husker et besøg af den daværende justitsminister Frits Bülow og frue, der var meget betaget af, hvor rent og pænt der var allevegne. Af andre husker jeg særligt søster Julie Jensen, frøken Madsen og fru Bäncke fra den første tid.

Af tjenende brødre ragede kontrollør i trafikministeriet Sofus Nielsen og fabrikant Emanuel Petersen, gamle Nielsen og Viggo Nielsen op over alle andre — i hvert fald i min erindring.

Mit indtryk var, at Centralmissionen i sig selv var sund og god. I 2½ år var jeg redaktør af »Dagens Ekko«, det blad, Sabroe ville have stiftet, og vort blad hjalp Centralmissionen, hvor vi kunne. Alle dens annoncer tog vi uden betaling. Af de gode ting, der stod i bladet, husker jeg et besøg, en af mine medarbejdere, den høje, lyse, altid humørfyldte Ole Cavling (nu chefredaktør af »Ekstrabladet«) aflagde en nat blandt de hjemløse i kirkens krypt, og om hvilket besøg han skrev en glimrende kronik »En Nat i Dybet«. Vi havde også en serie i bladet: »Hvorledes den anden halvdel lever« (frit efter Jacob A. Riis) med en daglig serie af billeder fra de værste baggårde, noget dengang helt nyt, til støtte for Centralmissionen.

I 1910 hen på efteråret, da Centralmissionen var begyndt, skrev jeg det første interview med Bast og pastor emer. Svend Johansen til den socialdemokratiske provinspresse, hvilket banede vej for de senere store møder, Bast holdt i de store provinsbyer. Pladsen og tiden tillader ikke en nærmere skildring af baggrunden for den sørgelige tid.

Hvad Centralmissionen i de 40 år har udrettet for småfolk, skal der hele tykke bøger til — men de bliver aldrig skrevet. Derfor disse linier af en mere personlig natur.

Andre skriver om Anton Bast, men følgende lille episode har kun jeg oplevet, og den skal nævnes: En foredragsholder kom ned fra Norge for at holde nogle foredrag — da Bast efter det første foredrag syntes, kollekten var for lille, tog han i en af skufferne i sit amerikanske skrivebord næsten et helt ark frimærker og stak i lommen på manden. Det var det eneste af værdi, der lå indenfor rækkevidde, men det viser dog hans gode hjertelag. Salige ere de barmhjertige, thi de skulle vederfares barmhjertighed.

Udateret foto fra bespisningerne

Flere glimt fra Centralmissionens arbejde

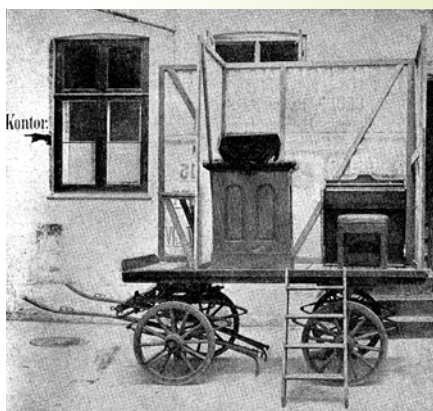
1911: Centralmissionens evangelievogn indvies

Af Jørgen Bast

Det er middag, pinsedag. Gaderne ligger tomme og øde. Kun et par politibetjente og en enlig vandrør gisper i solheden. Da ruller en vogn pludselig gennem gaden med munter støj. Folk ser halvt ligegyldige op, men deres interesse fanges snart af køretøjets mærkelige udseende. På en møbelvogn er der rejst ligesom en kasse af store sammenhængende lærredskilte, på hvilke der med store, forskelligt farvede bogstaver er reklameret for Centralmissionens møde i Kongens Have, kl. 2½. Ind mellem annoncens ord er slynget skriftsteder og bibelske ordsprog. Den ruller videre, gade op og gade ned, endelig fører den ved mødetiden ind i Kongens Have og standser bag ved koncertpladsen, hvor der snart samler sig en nysgerrig skare om den.

To mænd begynder at skruer det forreste lærredskilt af — hvad er mon meningen? Ih — se! — en hel lille kirke. — Oppe på vognen står talerstol og orgel. Nu baner pastor Basts høje skikkelse sig vej gennem mængden, og han og organisten bestiger for første gang Centralmissionens evangelievogn. Mens menighedens medlemmer sælger

sange og forklarer og fortæller, udgiver pastor Bast den første sang, og lokket af lyden kommer flere og flere til. Da pastoren begynder sin tale, er der langt over 700 mennesker samlet om vognen.

Evangelievognen

I begyndelsen går der en stille passiarene mellem folk, diskussion om skiltene, bemærkninger om hesten, små uskyldige københavnergudstjenester, men snart fanges alles opmærksomhed af den alvorlige og kraftige tale om synd og nåde og om den salige fred, som ene Jesus kan give. Og en stille andagt fylder de mange sjæle i den store, grønne kirke. Hvor glade alle var for at deltage i denne friluftsgudstjeneste ses bedst deraf, at da pastor Bast efter talens slutning lod et par mænd samle ind til evangelievognen, indkom der hele 30 kr. Efter at broder Hoffenblad og kir-

kens kor havde sunget et par sange, spredtes den store forsamling ud over byen, og rygtet bredte sig om „fattigpræstens“ ny evangelievogn.

Et nyt arbejde for Herren var på en smuk måde begyndt i København.

1935: Aftensamvær i Jerusalemskirken for arbejdsledige mænd

En ejendommelig forsamling i en storstads kirke! Ja, det syntes også vi; men inden ret længe blev vi klar over, at der i grunden er en meget naturlig forbindelse mellem et folk i nød og så Guds hus, og jo længere aftenen skred frem, des mere forstod vi, at det ikke var nogen tilfældighed, at mændene flokkedes netop under denne form. Kirken har alle dage øvet en særlig indflydelse, når den blot forstod at bruge den på rette måde, og manden af i dag er ikke anderledes indrettet end tidligere slægters mænd har været. Alle sammen går vi med et evighedsbarn i vort bryst — der skal blot kaldes ad det på rette måde.

Hvad det var for mænd? Højst forskellige? Langt den overvejende del var unge, intelligente arbejds typer. Forbavsende pæne i tøjet, når hensyn tages til den uhyggelige arbejdsløshed, de aller fleste i årevis har måttet friste. Men også på det findes en forklaring: daghjemmet sørger ikke blot for tag over hovedet, men på det fælles husflidshjem er der både soignering og istandsættelse af tøj og fodtøj, en foranstaltning, som mændene ved at sætte stor pris på.

Den anden del — heldigvis langt den mindste — er folk fra livets overdrev. Mænd, der bukkede under i kampen,

mænd, der blev trætte, mænd, der lod stå til og blev mærkede af tidens byrder. Og igen af denne flok nogle, hvem drikken førte helt ned på samfundets bund. Men det skal siges: Der blev ikke gjort forskel. Alle de budne kom ind, som det hedder.

Oppe på orgelpulpituret står en frejdig ungdomsflok. Det er Filipskirkens Sangkor og Frostnikvartetten, som i aften skal glæde hundreder af dårligt stillede brødre. Dirigenten løfter sin taktstok, der bliver stilhed i forsamlingen og så toner lovsangen gennem det store kirkerum. Gør døren høj, gør porten vid — lyder det. Det er det evigt nye budskab om Frelseren, verdens frelser, der synges ud, det bæver gennem mangt et sind, trætte tanker finder hvile, og forventningen får tilført en ny livsstrøm. Det er jo før sket, at Gud i verdenshistoriens mørkeste dage satte ind med sin fornyelse både timeligt og åndeligt.

Vor Fader har lys i sit vindue, det skinner af natten frem, det lyser så mildt og venligt og kalder os alle hjem. Vor Fader har lys i sit vindue, det trøster i storm og slud, det vinker fra synd og smerte og viser os vej til Gud — falder en solostemme ind. Og dybt i ens hjerte lyder der et stille amen, og længst henfarne minder passerer revy. Far og mor var alligevel lykkelige i deres tro på Gud, derom er der ingen tvivl.

Underholdningen varede en god times tid. Den var pragtfuld helt igennem og mændene lyttede med interesse. Så

forlades kirken, og forsamlingen bydes ned i kryptlokalerne. Her har Københavnske Kvinders Kaffevogne påtaget sig at skænke kaffe. Store junger med den herlige, brune drik og bugnende brødbakker står, og snart sidder hver mand med en dampende kop foran sig. Der sendes mange venlige tanker til chefen for denne udmærkede institution, Fru Bertha Nielsen, hvis hjerte banker varmt for hjemløse og arbejdsledige mænd og som ikke mindst i de sidste mange år har trukket et stort læs.

Da alle er færdige med kaffen skrider man til afslutning på aftenen, og vi skal lige berøre en ejendommelighed mere ved disse sammenkomster, nemlig den, at her er alle kirkelige forskelligheder fejlet til side. Det har nøden da lært en hel del mennesker, at tiden ikke er til intetsigende snak om uvæsentlige ting. Nu gælder det om at handle i fællesskab overfor en lidende verden.

Oppe i kirken talte en mand fra Kirkens Korshær og Filipskirkens Sangkor sang. Hernede stod sognepræst Einar Ege og Centralmissionens leder pastor Carl Petersen side om side og sluttede af med et kraftigt vidnesbyrd om Gud som den evige, uforanderlige tilflugt for alle slægter — også for vor. Gribende var det øjeblik, da Fadervor blev bedt. Det blev sagt forud at ingen var forpligtet til at blive til andagten, ingen skulle sælge sin overbevisning, men alle blev. Stille bøjedes de hundreder af hoveder, mange hænder foldedes, og enkelte bad højt. Endnu er der forbindelse mellem kirken og tidens mænd — også dem, der er slået ud.

1958: Midt i en vintertid

Af Niels Mann

Det er mange år siden, der er falden så meget sne over Danmark, og så er vi endda bleven forskånet for en rigtig isvinter. Som disse linier skrives er landet fremdeles i sneens og frostens vold. Gang på gang, når tøvejret satte ind, håbede vi på, at vi havde fået den sidste sne, men omtrent med det samme var den der igen. Nu bærer det dog dag for dag mod forår, og vi ved, at en dag sejrer sol og varme.

Men det har været en meget hård tid for mange fattige mennesker, der har haft ondt ved at holde føde og brændsel i huset. Og det er strengt både for børn og voksne. Siden midt i januar har vi haft vor gratis middagsbispisning i

gang, og hver dag med undtagelse af søndag og mandag har vi kunnet bespise ca. 100 mennesker med to retter varm mad. Det er mennesker, der ikke nær hver dag får varm mad. Det gælder jo ikke mindst de mange enlige mænd. De er da også meget lykkelige for at komme ned i vor hyggelige og varme kryptsal. Hver person kan få to billetter pr. uge. Vi tror, at denne form for hjælp er særdeles god for mange mennesker, og der er jo da også altid stor tilstrømning for at få billetter. Men vi tillader os også at minde om, at det for Centralmissionen har været en meget dyr vinter, og at det kniber svært med at klare de store udgifter. Vi håber, at mange vil erindre Centralmissionen fremdeles både ved forbøn og gaver.

1985: Ikke bare et arbejde

Mere end noget andet er Metodistkirkens Hjælpearbejde, Centralmissionen, nok kendt for sit omfattende bespisningsarbejde i vintermånederne. Fire gange om ugen er der åbent i Jerusalemskirkens krypt; et par af

dagene er der et program i forbindelse med bespisningen. Der er 30-40 gæster pr. gang.

For generalsekretær Solveig Nyberg er bespisningerne

ikke »bare et arbejde«. Engagementet og kærligheden til gæsterne lyser ud af hende, og hun kan slet ikke tale om bespisningerne uden at flette den ene levende historie ind efter den anden. Her er folk ikke et eller andet personnummer - nogen af dem har ikke noget — men mennesker med hver deres historie og egenart.

- Mere end noget andet er det ensomheden, der gør, at det går skævt for folk, siger Solveig Nyberg. Det er kun en brøkdel af vore gæster, der er sprittere. De er ensomme - har ingen familie eller mangler kontakt til den familie, de har. Med ensomheden kommer måske også økonomisk uføre og alkoholproblemer. Selvfølgelig har vi også folk, der har bestemt sig for at stå af ræset og egentlig ikke ønsker at komme tilbage til ordnede forhold. Det er et meget blandet klientel, vi har af mennesker fra alle sociale lag.

Sværest for mænd

Langt hovedparten af gæsterne er imidlertid mænd. - Det er dem, der klarer sig dårligst ved for eksempel skilsmisser, forklarer generalsekretæren. Som regel er det dem, der flytter ind på et lille værelse, dem, der mister børnene og så videre. Vores lørdagsmøder er forbeholdt mænd, og de vil absolut ikke gå med til at åbne for kvinder. De ser Sportslørdag i TV, snakker og får mad, og så vandrer de grå

mænd med deres plastikposer ud i København igen - og hvor går de hen?

Det er umuligt at tælle op, hvor mange mennesker, der har svært ved at klare sig, men det seneste skøn over decideret hjemløse mænd i København alene stammer fra 1970 og siger 4.000. Bespisningernes betydning er dels fællesskabet, dels dét at få ordentlig mad.

- Når vi nærmer os afslutningen i april, hører vi ofte bemærkninger som: »Nu får jeg ikke varm mad igen før i november!« Og gensynsglæden er meget stor, når vi åbner igen, fortæller Solveig Nyberg.

Ih, hvor er her rart!

Men arbejdet har sandelig også værdi for de 35 medarbejdere. - Det er jo svært for mig at sige præcis, hvordan de andre har det, men nye medhjælpere siger tit sådan noget som: Ih, hvor har I det rart her«. Og vi har en dame på 75 år, som rejser halvanden time herind for at hjælpe. - Nogle af medarbejderne elsker at snakke med gæsterne; andre vil helst bare passe maden, men atmosfæren her er tryk - og selv om det er en lidt forslidt frase, og vi ikke snakker så meget om det, så er det dejligt at være med til at gøre lidt for andre, siger generalsekretæren.

Indvielsen af varmetuen i 1987 i nogle af Jerusalemskirkens krypt-lokaler. Fra venstre: Socialborgmester fra Københavns Kommune Pelle Jarmer, leder af varmetuen "Fristedet" pastor Ejler Busch Andersen, Centralmissionens bestyrelsesformand Erik Depner og Centralmissionens generalsekretær Egon Hjuler

1987: Socialborgmester Pelle Jarmer åbnede »Fristedet«

Formanden for bestyrelsen, luftkaptajn Erik Depner, bød velkommen ved receptionen mandag den 14. december: »Vort arbejde begyndte i 1910, hvor vi åbnede kirkens lokaler for de fattigste i vort samfund. Pastor Anton Bast indbød de hjemløse til at overnatte på kirkebænkene, og bød dem også på et måltid mad. Arbejdet voksede hurtigt, og pengene til arbejdet forsøgte man at indsamle ved at sælge Centralmissionens blad. Vi har stadig fattige mennesker i vort samfund, og vort ansvar er stadig det sammen.

Derfor bydes I alle velkommen til åbningen af vor varmetue!«

Socialborgmester Pelle Jarmer fra Københavns kommune var indbudt til at forestå den officielle åbning af »Fristedet«. Pelle Jarmer ønskede tillykke med »Fristedet« og sagde bl.a.: »Det er meget uvant for mig at være med ved en åbning, uden at det har kostet min kommune noget som helst. Men jeg er meget glad for at kunne være med,

og jeg vil gerne understrege, hvor væsentligt dette arbejde er, som Metodistkirken her udfører. Med frivillig hjælp fremskaffes midler og hjælp til selvhjælp. Det motiverer til virkelyst hos den enkelte, og det giver dagligdagen et meningsfyldt indhold. Jeg ønsker jer endnu engang tillykke og erklærer hermed »Fristedet« for åbnet! »Pelle Jarmer havde et smukt billede med som gave fra Københavns kommune.

Pastor Ejler Busch Andersen, der er den daglige leder af »Fristedet«, nedbad Guds velsignelse over »Fristedet« og ønskede, at det måtte blive drevet med kærlighed og ånd til gavn for mennesker og til ære for Gud.

»Fristedet« vil være en varmestue

Ejler Busch Andersen oplyser, at varmestuen er et naturligt supplement til de andre aktiviteter, som tilbydes fra Rigensgade, og det forventes, at det vil dække et behov hos de nuværende gæster samt være et godt tilbud til nye gæster.

»Fristedet« er åbent for den, som blot vil indenfor i varmen og søge ro i en stille stund. Man kan komme og gå frit samt

være uantastet og anonym. Der kan købes en billig kop kaffe eller the med smørrebrød. Ligeledes vil der være plads for den ensomme, som ønsker nogen at tale med.

Der vil også være mulighed for interesserede at samles om forskellige aktiviteter, som gæsterne selv kan være med til at foreslå. Det kunne være at se en film, for derefter at tale om den.

Spændende vil det være, om vi kunne støtte hinanden i nogle konkrete sager — oprette studiekredse. Evt. gennemdrøfte et problem for at hjælpe en eller anden til bedre at kunne klare en bestemt situation. Der er også mulighed for tomands-samtaler med en præst, når der er behov for det.

Vort ønske for »Fristedet« er, at vi fortsat i vore aktiviteter må se alle samfundslag mødes. Naturligvis gælder det både kvinder og mænd. Nu begynder vi i det små, og ser med åbne øjne efter, hvad der kan komme af udfordringer, og vi glæder os til at imødekomme disse.

*Ejler Busch Andersen,
Centralmissionens blad, nr. 1, 1988, 60. årgang*

1993: Skiftesporet

Politiken bragte i november måned en kort omtale af et Hoteltog i Holbæk, som unge arbejdsløse havde renoveret. Projektet omfattede 4 togvogne, som DSB havde stillet til rådighed. Vognene var til salg, og dermed opstod tanken om at erhverve vognene og anvende dem til overnatning for hjemløse.

Enkelte medlemmer af MHC's bestyrelse tog til Holbæk for at se, om ideen kunne bruges til dette formål. Det viste sig, at det var meget velegnet. Det var meget overraskende at se, hvor fint vognene var gjort i stand. To af vognene er indrettet med plads til 8 personer i hver vogn. Vognene er indrettet med bad og toilet. Én vogn er indrettet som Cafévogn - indrettet med små borde med plads til ca. 25 personer. Der er et velindrettet køkken med alle installationer. Og den sidste vogn er indrettet til personale med kontor, lager og linnedepot.

Efter MHC's bestyrelse samlet havde drøftet idéen, blev det besluttet at forsøge at skaffe det økonomiske grundlag for køb og senere drift.

Der blev sendt ansøgning til Socialministeriet om støtte til projektet. Ansøgningen fik en meget positiv behandling, idet der blev givet tilsagn om 200.000 kroner til foreløbig støtte for projektet.

Det var en naturlig forudsætning, at DSB kunne hjælpe med en central placering. Henvendelsen til DSB har foreløbig resulteret i, at man har anvist en plads på Nørrebro.

Beboere på Skiftesporet 1993

I Januar måned blev der afholdt en orienteringsaften i Jerusalemskirken. Ved den lejlighed var der stor interesse for det nye arbejdsområde. Der blev opfordret til, at man melder sig til at tage frivillige "vagter". Denne opfordring skal gentages her i artiklen. Det er naturligvis en forudsætning, at der bliver ansat fast personale til at være med i det daglige arbejde. Men det er også en del af ideen, at man har et korps af frivillige medarbejdere, der kan være med til at skabe et godt miljø omkring de medborgere, der af forskellige årsager står uden bolig.

*Thomas Hjorth "Metodistkirken" - Kr. Talsmand
nr 17 okt 1993*

1994: Skiftesporet er ikke helt brændt ud

Sent om aftenen den 16. marts udbrændte en af Skiftesporets beboelsesvogne. Årsagen er endnu ukendt, men det ligger fast, at der er tale om et hændeligt uheld, formentlig forårsaget af et tændt stearinlys på et værelse, eller en hjemmelavet forlængerledning. Uheldet skete ved 22 tiden, og i løbet af en time var den ene af Skiftesporets to beboelsesvogne udbrændt og den anden beskadiget af vand og røg, men alle beboere og medarbejdere var i god behold. En af beboerne måtte dog på hospitalet med mindre brandsår, og 3 måtte til observation for røgforgiftning. Den sociale døgnvagt blev straks kontaktet, idet vi måtte skaffe tag over hovedet til vore beboere, men det vakte uro blandt beboerne; de ville blive sammen. Beboerne blev

derfor indlogeret samlet i Jerusalemskirkens Ungdomskaler, hvor de overnattede, indtil de mandag den 21. marts flyttede tilbage til et midlertidigt reduceret Skiftespor.

Ny vogn

Allerede fredag den 18. var det lykkedes Centralmissionens leder, Thomas Hjorth, at få lovning på en nyistandsat togvogn. Som resten af Skiftesporet stammer også denne vogn fra Holbæk. Der er indrettet toilet og badeværelse i vognen, som har fungeret som kulturvogn, men der mangler at blive indrettet værelser. Dette arbejde forventes at tage en lille uge, hvorefter vognen bliver kørt til København.

Lilli Uth, Centralmissionens blad nr. 1, 1994

Et hyggeligt måltid i Skiftesporets cafévogn, 1993/94

Fra indflytningen i H. C. Lumbyesgade, 1998

1997: Bofællesskabet H. C. Lumbyesgade 57

Metodistkirkens Sociale Arbejde har erhvervet ejendommen H. C. Lumbyesgade 57 på Østerbro med henblik på at oprette et bofællesskab for 6 personer.

Der er i Københavns Kommune et stort behov for sådanne bofællesskaber, der skal hjælpe mennesker til at leve i en struktureret hverdag. Derfor knyttes der også en vejleder til bofællesskabet, således at der kan være en løbende kontakt til og en støtte fra en medarbejder fra Metodistkirkens Sociale Arbejde.

For tiden er huset ved at blive indrettet til bofællesskabet.

Ud fra erfaringerne fra "Skiftesporet" har vi set behovet for

et bofællesskab af den type, som vi er ved at oprette. For nogle af beboernes vedkommende kan det blive en kortere tid, man opholder sig i bofællesskabet, inden man føler man kan stå på egne ben i egen lejlighed. For andre kan der måske gå længere tid. Så indtil videre er planerne, ud fra den erfaring vi har på området, at vi ikke skal lægge os fast på en for stram struktur og for mange faste og ubrydelige planer. På en anden side så viser det sig også, at det nogle gange kun er en ganske lille håndsrækning, man skal modtage, førend man kan komme videre med sit liv, til glæde for sig selv og andre.

Finn Uth, Centralmissionens blad nr 3, 1997

1998: Der flyttes ind i H.C. Lumbyesgade

Så er de første beboere flyttet ind i H. C. Lumbyesgade 57 på Østerbro i København. Her i løbet af foråret er det nye bofællesskab for Metodistkirkens Sociale Arbejde ved at blive fyldt op med seks nye beboere, primært fra "Skiftesporet". Der har været en del praktiske problemer, der skulle klares inden indflytningen kunne finde sted. Værelserne skulle sættes i stand, der skulle indkøbes køk-

kengrej, tallerkener, kopper og bestik. De mest nødvendige møbler, så som klædeskab, skrivebord og stole er indkøbte sammen med dyner, så værelserne står parate..... Den nye afdelingsleder af "Skiftesporet" (*Freddy Johansen, red.*) er også knyttet til bofællesskabet, som derved får en regelmæssig kontakt, opsyn og opfølgning.

Finn Uth, Centralmissionens blad nr 1 1998

2001: Nu er køkkenet klart

Torsdag den 1. november går det løs. Da tages Metodistkirkens Sociale Arbejdes nye køkken i brug til bespisning af Københavns hjemløse.

Udover Jerusalemskirken og Metodistkirkens Sociale Arbejde har Steen Daugaards Fond, Helsefonden og Betaniamforeningen støttet etableringen af køkkenet. I skrivende stund foreligger endnu ikke det samlede udgiftsniveau, der nok kommer til at ligge omkring 400.000 kr. Endelig skal nævnes, at køkkenet er blevet godkendt af Fødevarerkon-

trollen, og vi har fået vores første "Smiley", der smiler over hele femøren. D.v.s. den bedste udmærkelse.

Efter vi har fået myndighedernes godkendelse, kræves der også mere af os, idet der skal føres kontrol med stort set alt fra modtagelse af varen til rengøringen, ligesom der skal føres protokol og beskrivelse over arbejdsprocesserne. Det er ikke helt let at være frivillig medarbejder længere. Som det er nævnt andet sted i bladet, har vi været på hygiejnekursus og fået de mest grundlæggende ting gjort klart....

Finn Uth, Centralmissionens blad nr 3 2001

Fra bespisningen nov. 2003

Udendørs hygge i bofællesskabet H. C. Lumbyesgade, juni 2002. Fra venstre ses to fra personalet: Klaus Stormgaard og studentermedhjælper Maria Fruerlund. Socialrådgiver fra kommunen Britta Petersen nr 2 fra højre

2007: Som en fugl Fønix er bofællesskabet i H. C. Lumbyesgade opstået igen

Så er den nye del af bofællesskabet i Rigensgade ved at være fyldt op. Den første indflytning fandt sted i juli - og nu er den fjerde beboer endelig flyttet ind. Bofællesskabet i Rigensgade, der oprindeligt havde fire pladser er nu udvidet med fire nye pladser i en nyindrettet lejlighed, der tidligere husede administrationen og sætteriet i et bogtrykkeri, som har eksisteret i ejendommen i Rigensgade 21, siden engang i 1920'erne. Det er to af beboerne fra H. C. Lumbyesgade, der er flyttet med ind til byen, og to nye

beboere er desuden flyttet ind. De sidste to kommer faktisk så at sige, direkte fra gaden og er mænd omkring de fyrre. Begge er velfungerende og ikke plaget af alkoholmisbrug. Det har desuden vist sig, at det er muligt at overleve på de københavnske gader med lidt opfindsomhed og gåpåmod, idet den ene af beboerne sælger roser i det københavnske natteliv.....

Finn Uth, Centralmissionens blad, nr 3 2007

Frederik Olsen viser rundt i nogle af de kvarterer, hvor turisterne normalt ikke kommer

2010: Han viser en anden del af København

- en af beboerne i vort Bofællesskab II i Rigensgade, Frederik Olsen, har levet på gaden i mange år. Nu guider han rundt blandt Vesterbros narkomaner, herberger og billige hoteller. Frederik har deltaget i uddannelsen som turguide under Poverty Walk og viser nu turister, skoleklasser og andre interesserede rundt på Vesterbro på de mere ydmyge og ukendte steder.

Han er grønlander. I mange år arbejdede han på søen og sejlede jorden rundt, frem for alt ved Vestafrika og Den Iberiske Halvø. Siden begyndte han at drikke og mistede jobbet. Han flyttede til Danmark, hvor hans brødre bor. Helbred og økonomi blev negligeret og Frederik Olsen havnede på gaden.

Han er ikke den eneste grønlander med den baggrund. Ud af Københavns femtusinde grønlandere har mellem femhundrede og tusind et misbrugsproblem.

- og alt det, der skrives, handler om dem. De 18 000 andre grønlandere, som lever et almindeligt og arbejdsomt liv her i landet, får ikke nogen opmærksomhed, siger Frederik Olsen. Vi står udenfor Hovedbanegården. Tilhørerne er en ottende-klassen fra Køge. Rundt omkring står grupper af misbrugere og hænger med ølflasker i hånden.

Vi går mod Halmtorvet. I den ene ende af torvet ligger en sten med et skilt, hvor der står "Mindeplads for narkotikamisbrugere". - Den er sat op for at hædre alle, som er døde, siger Frederik Olsen.

Rundt om torvet er mange af husene nybyggede eller nyrenoverede. - En lejlighed koster mindst en million kroner. Lige siden 1800 tallet har Vesterbro været de fattiges bydel. Og

sådan var det stadig indtil for ca. 10 år siden. Unge veluddannede mennesker flytter ind og misbrugere flytter ikke ud, men de maser sig sammen i den østlige del af Istedgade og de tilstødende omgivelser.

Der har været en hel del konflikter mellem beboere og misbrugere. De to verdener mødes i et af husene på Halmtorvet. Den ene del indeholder et populært brunchsted, Café PH. Den anden, Café Dugnad, er et mødested for misbrugere, hvor gæsterne får rene sprøjter, og hvor de kan tage heroin i fred.

Caféejeren har sat et højt hegn op mellem de to steder. "Vi er forvandlet til dyr i en zoologisk have", har den ansvarlige for Café Dugnad sagt i et interview.

- Før var øl den vigtigste drik her i området, nu er det økologisk kaffe, siger Frederik Olsen og kigger på alle de udendørs serveringssteder, der omkranser torvet.

Vi går videre mod Istedgade og Mariakirken. Under et halvtag med telefon står tre personer og deler en sprøjte. Nogle af eleverne, der er med på rundvisningsturen, ser forskrækkede ud og griner nervøst. Andre følger tavst med på turen uden at stille spørgsmål.

Uddrag af artikel af Claes Fürstenberg, bragt i Sydsvenskan 2010 og Centralmissionens blad nr 2, 2010

Flere billeder fra arbejdet

Solborgen, Ældrelej 2002

Juleaften 2009

Fisketur for Cafeen, sommeren 2004

Skuespiller Poul Glargaard (tv) overrækker MSA's leder, Finn Uth, en gavecheck til julearrangementerne 2008

2008. Frivillige til bespisningerne holder kaffepause i Jerusalemskirkens krypt

November 2008. Der laves mad til bespisningerne. Leder af Café Den Varme Stue, David Christensen, i midten.

Juli 2009. Familielejr på Solborgen for eneforsørgere. Ballon- og tryllekunstner optræder

Juli 2008. Familielejr på Solborgen for eneforsørgere. Hoppeborg

Café Den Varme Stue, fødselsdagsfejrning, 1998

Haveaffald køres væk fra bofællesskabet i H. C. Lumbyesgade 57. Militærnægter Simon Schmidt (th) hjælper to af beboerne. Sommeren 2003.

Metodistkirkens Sociale Arbejde - Centralmissionen

Rigensgade 21 A kld.

1316 København K

Tlf 33 93 25 96

e-mail: msa@centralmissionen.dk

www.centralmissionen.dk

www.solborgen.dk

Gaver modtages på giro 800 26 06

eller

bankkonto i Danske Bank:

regnr. 9541 konto nr 8002606